بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب نوم: ((د ښځې حقوق په اسلام کښې))

ليکونکی: احمدشاه (پوپلزی)

کمپوز : احمدشاه (پوپلزی)

ډيزاين : احمدشاه (پوپلزی)

اول چاپ :1380 هجري شمسي

دوهم چاپ: 1382 هجري شمسي کال

دقوس دمياشتي 10 نيټه 0

]پيښور ــ پاکستان [

دچاپ حق محفوظ دي

د خپل ګران پلار د ارواح خوښۍ په خاطر

وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى ءَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا(19) البقره

(اول جلد)

الاهي تحفه

(و حضرت آدم علیه السلام ته) (ښځه)

هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَءَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ

البقره(187) آيت

سریزه

مورږ د ډیري زمانې راهیسي د داسي سوالونو سره مخامخ وو چي ګواکي د قرآن عظیم الشان په صفحاتو کي د ښځي د پاره بیخي ځای نسته . هغوئ باید د یوه ژوندي موجود په حیث په کورونو کي و اوسي دعلم اوادب څخه باید لیري وي دکارکولو اجازه ورته نسته...

مورږ دا ګمان کاوه چي د حکومت عالمان نه غواړي دا موضوع په واضح ډول سره بیان کړي نو سترګي په لاره وو چي ګوندي زمورږ دیني علماْ خپل ځانته دا حق ورکړي او د حق یوه چیغه پورته کړي څو په اسلام مین ځوانان د هغو وشا ته ودریږي د دهري هیوادونو او غیر اسلامي عقایدو درلو دونکو ته چي اعتراض کوي په اسلام کي د ښځي حقوق پایمال دي د سوك جواب ورحواله کړي ، او دا واضح کړي چي د ړندو پشان په لاري تګ د بینا انسان خاصه نه ده.

افسوس داسي مکمل قانع کونکي جواب چي خپله قرآن عظیم الشان یې په خپلو صفحاتو کي لري مورږ د نورو نویسندګانو له خوا پیدا نکړ ځکه نو نعرې او غلبلي د هري خوا څخه شروع سوې او حتي زمورږ بعضي اسلامي ځوانانو هم دا اعتراض د منافقینو له خولي څخه نقل کړ په داسي وخت کي چي د هجرت څه دپاسه 18 کاله کیږي اوزمورږ اقتصاد د صفر څه نورهم کښته سویدی په دې عزم را و پاڅیدو چي نورنو چپ کښینا ستل د خدای (ج) د هغه رسول او د اسلام پاك دین ته سپکاوی دي . د یوه مسلمان په حیث ژوند کول ولي د بیګانګانو تراعترا ضونو لا ندي چپ ناسته ظلم او تاریکي ده نو د پروردګارعالم په کمك او د قرآن عظیم الشان په مکمله همکاریـ د باغ د ګلونو څخه مو یوه غنچه د ګلو جوړه کړه څو وکولای سو هغه ګلبازانو ته چي همیشه دګلانو سره همرازدي یوه غنچه دګلو ورته تقدیم کړو له یوي خوا به مو د عطرونو دمعطرو بویونو خوشحالي ور په برخه کړې وي او له بلي خوا څخه به زمورږ د طرفه د ژوند بهترینه تحفه چي هغه ګل دئ ګلبازانو ته تقدیم کړې وي.

علاوه پردې زمورږ د ګلانو د غنچه درلودونکي کولای سي زمورږ دګلانو د ډك باغ تعریف او توصیف وکړي اودعواموجلب توجه ودې ته را وګرځوي چي که چیري د چا ګلان پکار سوه نو د دې غنچي د باغ څخه دې لاس ته را وړي او هغه باغ (قرآن عظیم الشان دئ) . ((صدق الله وصدق رسوله))

احمدشاه پوپلزي دشروع میاشت اوله دسرطان اواختتام داسد دمیاشتي 31 نیټه د1380 هجري شمسي کال.

يادونه

په دې کتاب کي ډيره مهمه او پر زړه پوري جمله الا هي تحفه ده دا په دې خاطر غوره سويده چي زموږ د ټول مضمون اصلي هدف او مرام څرګنده وي يعني هرهغه څه چي ويل سويدي د همدي تحفي د را زونو څرګندوی دي . موږ دا مضمون په ډيرو لنډو الفاظو کي را غونډ کړيدئ په دې خاطر چي اصلي هدف اومرام په واضح ډول سره بيان سوی وي . د ويونکي د پاره ډيره آسا نتيا او د وخت نه ضايع کيدل هم په نظر کي نيول سوي دي اود بيا سوال د پاره هيڅ يوه خاليګاه او ځای نه وي پاته سوی ترتيب اوتنظيم سو .

د قرآني ارشاداتو او تفاسيرو او د حضرت محمد (ص) د پوره ارشاداتو ، اعمالو اوکردارو په نظر کي نيولو سره د ډير بحث او څيړني وروسته شروع او د پروردګارد رحم او مهربانۍ په کمك سره اتمام ته ورسيدی . که څه هم احاديث نبوي په بخاري شريف اومسلم شريف کي هم ډير وو خو صرف موږ د خپل دليل د ټينګولو د پاره د قرآن عظيم الشان څخه استفاده وکړه څود نړي ټول مسلمانان د دې پاك او مقدس کتاب نازيليدل بيځايه و نه ګڼي او دکمبود سوال په کښي پيدا نه کړي.

داکتاب چي پردرو برخو ويشل سويدئ اوله برخه يي د ذهن د روښانه کولو ، دوهمه برخه يي د ذهن د اماده کولو او دريمه برخه يي د عملي کولو په غرض او بنياد په نظر کي نيولو سره ترتيب او تنظيم سويدئ . اميد لرم ګران مينه وال د خپلو پاکو احساساتو په درلودلو سره حقيقت او څرګنده تحفه په غور سره مطالعه او ترخپل نظر لا ندي تير کړي ، څو وکولاي سي د بشر د حقوقو څخه د دفاع په خاطر مستقيم او حقاني دليل ولري . خصوصاً زموږ خويندي بايد ددې مضمون څخه په ګټه اخيستلو سره د دښمنانو سوالونه رد او دبې بنياده نظريو د رسوا کولو د پاره ځانونه چمتو کړي.

ومن الله توفيق

بسم الله الرحمن الرحيم

((قرآّن اوښځه))

لمړي دښځي موجودديت :

داسي معلوميږي په جهان کي دوې نظريي موجودي دي.

.1 ماترياليزم 2. آّيدياليزم

اول ماترياليزم :

ددې ډلي پيروانان نانني کمونستان دي . دوی داسي مفکوره لري ((ماده نه خلق کيږي اونه دمنځه ځي)) بلکه ديوه حالت څخه په بل حالت تبديليږي . کومه ماده چي داول څخه موجوده وه خود بخوده طبيعت راوستې ده . انسانان هم دهمدې تغير په واسطه پيداکيږي ،لکه نور نباتات او حيوانات اوهمداسي مري . يعنې د آّخرت د ورځي ، سوال او جواب اوالا هي قدرت څخه منکر دي او په بيا ژوندي کيدو باندي عقيده نلري . دنيا همدا ژوند بولي او همدا غرض . موږ دلته پخپل بحث کي په دوی غرض نلرو او نه هم د دوی د ذهنونو څيړنه کوو. صرف د معلوماتو د اضافه کيدو په خاطر لنډ بحث و سو .

دوهم : آّيدياليزم:

آّيديالستان په دې فکر اوعقيده دي چي د انسانانو او ټولو کائينا تو پيداکونکی رب العزت الله جل جلاله دی . هغه ذات چي باقدرت او د انسانانو د تفکرڅخه ليري دی‌همداخدای (ج) دی چي د خرافاتو، پوچو او بيځايه اعتقاداتو د محوه کولو په غرض يې د همدې خپلو بندگانو(انسانانو) له جملې څخه غوره بندگان (صالح او خير خواه) د خپل استاذي په ډول د رسالت په معني نه د وکالت په معني مقرر کړيدي چي موږ هغو ته پيغمبر يا نبي وايو اوهريوه دالا هي استاذي په شکل الا هي کتاب څخه گټه اخيستل . لکه تورات ، زبور ،انجيل اوقرآّن . دې پيغمبرانو او انبياوو دالا هي کتابونو څخه دخپل امت د پاره لاري اوقوانين درلودل . موږ د قرآّن عظيم الشان د مقدس کتاب په درلودلو سره د ټولو هغه آّسماني کتابونو او صحيفو قبلونه کوو چي په هغه وخت کي (ترحضرت محمد (ص) نه مخکي) موجود وه خو د شريعت غُراْ محمدي په راتللو سره د هغه کتابونو او قوانينو پابند نه يو، ځکه موږته پروردگارعالم جامع اوکامل کتاب (قرآّن) په تحفه کښي راکړيدئ او د پخوانيو پيغامبرانو حالت او احوال يې په منظمه اوکامله توگه تشريح کړيدئ او نوريې د فعلاً د پاره بې اعتباره گرځولي دي . ځکه خوموږ دلته د قرآّن عظيم الشان ارشادات څيړو څو وکولای سو هرهغه سوْ تفاهمات چي د خلگو په ذهنونو کي ثبت دي ليري

کړای سو.اودا ثابته کو چي ګناه او د هغې مرتکب انسان دی نه الاهي قانون . دلته موږ د ښځي حقوق داسلام د مقدس دين له نظره څيړو او دا ثابته کولای سو چي فقط په نړۍ کي د انسانانو د قانون او برابرئ محافظ همدا د اسلام مبارك دين او موجوده د پرور دګارعالم کلام يعني قرآن عظيم الشان دی دا ځکه چي پرور دګارعالم دې دين ته کامل ويلی دئ لکه چي فرمايي :

الْيَوْمَ دْكَمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَدْتَمْمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا (المائده آيت 3)

ترجمه: موږ نن ورځ ستاسي دپاره مکمل وګرځاوه دين ستاسي اوتمام مي کړه نعمتونه خپل پرتاسي باندي اوغوره مي وګر ځا وه ستاسي دپاره دين داسلام .

دامبارك آيت هغه آخرنی لارښوونه ده چي د ډيرو علماوو بلکه اکثريت عقيده پردې ده چي دا آخرنی آيت دئ چي پررسول کريم (ص) باندي نازل سويدئ . او پس له دې څخه بيابل آيت نه دئ نازل سوئ . مخکي له دې چي د دې مبارك آيت په تحليل او څيړنه پيل وکړو بايد و وايو اصلي هدف چي د اسلام څخه دئ و څيړو دا څنګه کلمه ده ؟

چاوويل ؟

څنګه منځ ته راغله ؟

اوڅه معني لري ؟

اسلام: داهغه کلمه ده چي زموږ نيکه حضرت ابراهيم عليه السلام

دخپل شوق اومحبت په توګه ويلې او پيروانان يې د اسلام يا مسلمانانو په نوم معرفي کړيدي . لکه چي قرآن عظيم الشان په دې باره کي فرمايي.

وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّىَ دَبِيكُمْ دِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمينَ مِنْ قَبْلُ (الحج ايت 78)

ترجمه : نه يې دئ ګرځولی پرتاسي باندي کم زوراومشقت په دين کښي . تاسي مطابعت وکړي د پلارخپل ابراهيم عليه السلام او نوم د اسلام هم ده ايښي دی مخکي.

داسلام معني : داکلمه هرڅوك پخپل ذهن سره معني کولای سي په داسي شرط چي دسلامتی، سالم والي اوتسليميدلو معني ولري . ځکه دا لفظ هغه وخت رايج سوچي د ابراهيم عليه السلام د خولي څخه راو وتی . په تا ئيد د دې خبري ټول اديان چي د حضرت ابراهيم عليه السلام د زماني څخه د حضرت رسول اکرم (ص) ترمبعوث کيدو پوري منځ ته راغلي دي په هغه شرط چي د پروردګارعالم ارشاداتو انبياْ عليهم السلام او پيغامبرانو ته يې د

تسلیم غاړه ایښې وي هم ویل کیږي ، خود حضرت محمد (ص) ترمبعوث کیدو وروسته هغه ټول پخواني ادیان محوه سوه اوصرف د حضرت محمد (ص) دین د اسلام په نوم و پیژندل سو.

دلته پرهمدې خبري باندي کفایت کوو ځکه د خپل اصلي هدف څخه وزو (دښځی قوانین په قرآن کي) څومره حقوق لري او په کومه اندازه کولای سي په جامعه کي خپل رول په مثبته او سالمه توګه و لوبوي . دکاردکولو اوعلم د حاصلولو په غرض ترکومو شرائیطولا ندي کولاي سي فاعل سي داځکه موږ د حداو حدود نوم ذکرکړځکه چي اسلامي جامعه اوغیراسلامی جامعه یود بله متضاد قوانین لري اوهیڅکله یوه مسلمانه ښځه د غیراسلامي جامعي د ښځونمایندګي نسي کولای دلته یوه لا ز مي خبره لرو هغه ؛

اول : بعضي مسائیل او سوالونه د انسان په ذهن کي را ګرځی چي د هغوی جواب ممکن نه دئ . مثلاً د رب العزت لیدل په دې دنیاکی، د جنت او دوږخ لیدل ، دقبرعذاب ، سوال او جواب او نور . موږ په الاهي دین کښی دوه قانونه لرو .

اول: عقیده او ایمان درلودل په غیب سره:

مسلمانان په آمنت با الله (الایه) سره کامل ایمان لري داځکه چي بیله خاصي عقیدې څخه مسایل نه حل کیږی اونه هم د هغو د پاره کوم مکمل عقلی دلیل وړاندي کولای سو ځکه اکثره مسایل د انسان د واك او اختیار څخه وتي دي باید پرې بحث ونه سی او چوپه خوله اختیارکړي.

دوهم: د ژوندانه د سمون د پاره هراړخیزقوانین سته چي هر انسان د خپل مغز اوذهنی افادې په واسطه کولای سی تشریح ولری.

ددې خبري ویل ځکه موږ ته ضروری وو چي په راتلونکي بحثونوکی به دا ثابته سي څنګه سوال اوځنګه جواب . موږ د مخه یولنډ بحث درلودی چي په ځینو مواردو کښي مسلمانان صرف ایمان په غیب سره لری چي یوه خبره همدلته داده:

اول: دانسان پیدایښت بیله پلاره اوبیله موره.

دوهم: دانسان پیدایښت بیله موره.

دریم: دانسان پیدایښت بیله پلاره.

دادرې خلقتونه رب العزت دخپلی خدایي دښکاره کولواوثابت کیدو په غرض دخپلو نورو خلقتونوپه لړ کي درولی دی .

اول یې بابا آدم علیه السلام چي نه مورلری نه پلار.

دوهم يې بي بي حوا(رض عنها) ده چي پلارلری يعني باباادم عليه السلام ولي مورنلري .

دريم حضرت عيسى عليه السلام دئ چي مورلري يعني بي بي مريم ولي پلارنلري . ويونکي دي دلته پوښتنه نه کوي چي دادري خلقته څنګه وسوه؟ ځکه موږمخکي دامنلی وه چي

بعضی سوالونه په مکمله توګه جواب نلري که څه ناڅه هم ووايو بياهم قانع کونکئ دليل نسو پيداکولای نو ځکه وايو چي ايمان په غيب سره درلودل زموږ خاصه ده . که څه هم و وايوپه قرآن عظيم الشان کي دهريوه دپاره ډيردلا ئيل وړاندي سويدي لکه د بابا آدم عليه السلام په باره کي ، چي د مځکي د مخ وچه خاوره او بيا د هغي غونډيدل په ختو ا وښتل او بيا په پاخه توګه تبديليدل بيا وروسته د بابا ادم عليه السلام وجود دهغي ختې نه په الاهي امرسره ، او بيا د بي بي حوا (رض عنها) پيداکيدل د بابا ادم عليه السلام څخه چي هغه بيده ووکله چي راکښې نستی د هغه د چپه پښتی څخه بي بي حوا پيداسوي وه او د حضرت عيسي عليه السلام پيداکيدل او د حضرت جبرائيل عليه السلام نزول و بي بي مريمی ته لکه چي په 16 سپاره کي د قرآن پاك دا قصه په تفصيل سره بيان سويده ، خو بياهم وايي په سوال کي سوال پيدا کيږي صرف عقيده وي مسئلې دي د هرهغه چا د پاره چي دپروردګارعالم پر وحدانيت باندي بلا شك وشبه ايمان لري د ارتباط په خاطرچي پوه سو ښځه څنګه پيداسوه ؟

ولي پيداسوه ؟

اوڅومره حقوق لري ؟ دامبارك آيت را اخلو.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا(ايت 189) الاعراف

ترجمه : همدغه رب العزت دئ چي تاسي يي خلق کړي ياست د يوه انسان څخه اوګرځولې يې ده(پيدايې کړه) د دغه انسان څخه ښځه په خاطرد دې چي د ده زړه آرام او تسکين سي .

انشاء الله د پورته سوالونو جواب په مکمله توګه سره پيداسو.

تفسير: که په غورسره دامبارك آيت ترخپلي څيړني لا ندي ونيسو دا به راته معلومه سي چي د بي بي حوا پيدايښت په هرقسم چي وو د حضرت بابا آدم عليه السلام په خواهش او د ده د آراموالي د پاره وسو. ځکه د حضرت آدم عليه السلام اوسيدل په يوازي توګه د ده خپل د پاره د قبول وړ نه وه ،انسان اجتماعي خصلت لري او يوازي والی يوازي دالله (ج) د پاره بس دی . بل داچي پروردګارعالم اکثره مخلوقات جوړه جوړه پيداکړيدي چي آينده په پرې بحث وکړو ځکه حضرت آدم عليه السلام هم د خپلی جوړې د پاره غوښتنه او دوعاګاني کولی . که څه هم آدم عليه السلام ښځه نه وه ليدلې او تصوريې د ښځي هم نه درلودئ خوپروردګارپخپل کامل علم سره پوهيدی چي د ښځې ضرورت لا زمي دی . ځکه د ژوندانه رونق هم بيله ښځي څخه سمون نه خوري او په اصل کي د کورونو د ترتيب او هم روښانه ساتلو د پاره يونه هيريدونکې جزدی ، نوځکه يې دا نفيس او باقدرته انسان غوره کړ چي په هره زمانه

اوهروقت کښې ورته بې حده ضرورت لیدل کیږی. اوکه مبالغه ونکړو باید وویل سي چي ژوند بیله ښځې څخه کامل نه بلکه نیمګړئ دئ او هغه هم په تیاروکي . دا برتري د لمړي ځل د پاره پروردګارعالم و بي بي حوا ته ورکړه . اوس به څنګه سترګی پټې کړو او یاهم و وایو چي ښځه بې اهمیته ده او یاهم په کورونوکي د زینت وسیله ده . هغه وخت چي زموږ پلار آدم علیه السلام نا آرام او بې کراره وو دامعني نه وه چي ګواکي هغه وږي او تږي وو او یاهم دکور د جنجال (صفايي) او دیګ پخولوله امله په تنګ راغلی وو او یایې هم ټوله ورځ جاروب کاوه ، بلکه هدف دلته وو چي د خپل همجنس په نه درلودلو سره یې دکمبود احساس کاوه خبروکولو او جواب اخیستلو د پاره یې هم جنس نه درلودئ ځکه نو نا آرام ښکاره کیدئ په دې خاطر چي په آینده کي خوشحال آرام اود ژوند په تیرولو کي سعادت ور په برخه وي اود نورو موجوداتو په څیر دی هم جوړه ولري و پروردګارعالم ته په زاري وو. پروردګارهم د ده د خپل وجود څخه د حضرت بي بي حوا رض عنها) پیدایښت وکړ دا په دې خاطر:

هرهغه څه چي په مشکل او زحمت سره لاس ته راځي هغه ډیر ګران او با ارزښته وي او هیڅوقت د هغه د ضائیع کیدو طرز نه منل کیږي خو بل عکس که په ډیره ارزانه او یاهم مفته توګه کم سوغات او یاهم د ژوند د ضروریاتو اسباب د بنده ولاس ته ور سیږي د هغه قیمت او قدرلږ وي . په همدې وجه پرور دګار عالم دده د خپل وجود څګه د ده هم جنس په داسي وخت کي پیدا کړه چي هم د ده انتهایي ضرورت وو اوهم د ده د بدن یوه ټوټه وه چي ضرور د ده د محبت سبب سوه اوداسي یوه تحفه وه چي هم د نسل د ډیروالي ، هم د خون شریکۍ او هم د ضرورت جز لاینفك وو . د پروردګارعالم مقبول ترین بنده سردار دو عالم حضرت محمد (ص) څخه د لورد پیدایښت په باره کي داسي ارشاد دی . ((په هغه کورکي څلویښت ورځې نوراوري چي هلته لور پیداسي)).

دوهم دلیل:

کله چي حضرت آدم علیه السلام دبي بي حوا (رض عنها) سره د جنت څخه و مځکي ته راکښته سو نو د نسل د ډیر والی په خاطر د رب العزت د خوا څخه دا قانون ورته وضع سو چي ورور دي خور په نکاح کړي لکه چي همداسي کیدل .

د حضرت آدم علیه السلام دوه زامن وه (قابیل اوهابیل) دي دواړو د خپلي خور پرسرلا نجه جوړه کړه په دې معني چي هریوه د دوي غوښتل دا خپله خور په نکاح کړي ځکه دا خور ډیره حسینه ، هوښیاره او چالاکه وه ، که څه هم دا انجلۍ خپل پلار (آدم علیه السلام) وهابیل ته په نکاح ورکړه خود دې انجلۍ هغه ورورچي ددې سره یوځای دمورپه رحم کي موجود وو او دوي دواړه په دوګانګي شکل سره پیداسوي وه د قابیل پنوم یا دیده مخالفت وکړتردې اندازې چي خبره جګړې ته ودریده او قابیل هابیل و واژه که څه هم د دوی پلار و دوی ته د خیرات کولو پیشنهاد کړی وو چي د هریوه د خیرات د قبول کیدو په صورت کي دي هغه اقلیما نکاح کړي .

قصه به رالنډه کړو نتیجه اخلو :

دا منازعه د ضرورت په خاطر وه نه د مال او متاع په لحاظ . ځکه موږ پورته و ویل د ښځې موجودیت اود هغي ضرورت په جامعه کښي یوضروري اود نظره څخه نه لویدونکې بحث دی په همدې خاطررب العزت پخپله د ښځي موجوددیت لا زمي او ضروري عنصر ګڼلئ دی . ځکه نورو مخلوقاتو ددې ځای نسو نیولای . قابیل اوهابیل هم ددې مفکورې په درلودلو سره دا غوښتل چي خپل کور او ژوند ته لا رونق ورکړي اود هرانسان هم دا خواهش دی چي تر نورو برتره اوسي .

دریم دلیل:

موږ ته دا ثابته ده چي ژوند بیله ښځي څخه نیمګړی دی په دې ترتیب دخپل ثبوت د لا ټینګولود پاره دموسي علیه السلام دمور بیان په لنډ ډول داسي بیانوو ګ فرعون خوب ولیدی چي د بیت المقدس د طرفه څخه اور راسي اوپه مصر کښي دمصریانو کورونه سوځي خود بني اسرائیلو په کورونو کي نه ننوزی اوهغوئ سلامت پاته کیږي . امرصادرسو چي د وخت عالمان دي د خوب تعبیر وکړي . د زماني او وخت راهبانو په ګډه سره دا فیصله وکړه او فتواٰ صادره سوه ((په بني اسرائیلو کي یوماشوم پیداکیږي ستا سلطنت او پادشاهي ختموي)) .

فرعون چي دا جواب واو ریدئ امر یې وکړ د هربني اسرائیل په کور کي چي هلك پیدا کیږي هغه و وژنی . تردې اندازې چي د بني اسرائیلو اویازره تنه ماشومان و وژل سول . د حضرت موسي علیه السلام په پیداکیدو سره د هغه مور ډیر وارخطا سوه او نه پوهیده چي څه وکړي اودا هلك چیري پټ کړي ځکه د فرزند وژل هغه هم د موږپه مخ کي د صبراوتحمل څخه لیري کاردئ.

پروردګارعالم د تجویزپیش کولو په خاطرد دې هلك مورته داسي فرمایي.

ﺇِذْ ﺃَﻭْﺣَﻴْﻨَﺎ ﺇِﻟَﻰ ﺃُﻣِّﻚَ ﻣَﺎ ﻳُﻮﺣَﻰ(38)ﺃَﻥْ ﺍﻗْﺬِﻓِﻴﻪِ ﻓِﻲ ﺍﻟﺘَّﺎﺑُﻮﺕِ ﻓَﺎﻗْﺬِﻓِﻴﻪِ ﻓِﻲ ﺍﻟْﻴَﻢِّ ﻓَﻠْﻴُﻠْﻘِﻪِ ﺍﻟْﻴَﻢُّ ﺑِﺎﻟﺴَّﺎﺣِﻞِ ﻳَﺄْﺧُﺬْﻩُ ﻋَﺪُﻭٌّ ﻟِﻲ ﻭَﻋَﺪُﻭٌّ ﻟَﻪُ ﻭَﺃَﻟْﻘَﻴْﺖُ ﻋَﻠَﻴْﻚَ ﻣَﺤَﺒَّﺔً ﻣِﻨِّﻲ ﻭَﻟِﺘُﺼْﻨَﻊَ ﻋَﻠَﻰ ﻋَﻴْﻨِﻲ(طه ایت38 _ 39)

ترجمه : هغه زمان چي وحي وکړه موږ په وحي کولو سره واچوه (دغه هلك) په صندق کي اوبیا وغورځوه داصندق په دریاب کي پس ودي غورځوي داصندق دریاب په یوه څنډه کي چي ونیسي دی (پیداکړي) دښمن زما اودښمن دده واچوله ماخپله مینه په تا باندي چي تربیت وسي ستا زما ترنظرلا ندي.

تفسیر: هلته د فرعون په کورکي هلك نه ووکله چي نوموړي صندق د اوبو په منځ کي د فرعون وکورته داخل سو نود فرعون ښځي امر وکړچي صندق د اوبو څخه را وباسی . د هلك په لیدلو سره ډیره خوشحاله سوه ځکه پروردګارعالم د دې په زړه کي دموسي علیه السلام مینه اومحبت دومره ډیر ور پیدا کړ چي هغه یې پخپل اسرارسره

د زوي په نوم وبللی . فرعون اسرارکاوه چي داهلك زموږ دښمن دئ اودده وزيرانو هم داخبره تائيدوله خو د فرعون ښځي هغه ټوله پرله پسي رد كول . تردي اندازې چي يوه ورځ موسي عليه السلام د فرعون په بغل كي دهغه ږيره كش كړه فرعون په غضب شو او وي ويل داهم هغه دبني اسرائيلو هلك دئ . ولي رضاعي موريې وويل نه داماشوم دئ . په ښه اوبدكله پوهيږي ،امتحان يې كړه .

روايت دئ چي وايې د فرعون ښځي امر وكړ يوه د اورسكروټه اويوه ټوټه سره زردي را وړل سي اوددې هلك په مخ كي دي پراته وي چي فرعون پخپله ددې حركت اندازه وكړي . هلك كوم يوه ته لاس اچوي . وايي موسي درب العزت په لاربښوونه واورته لاس واچوئ اوهغه يې وخپلي خولې ته يو وړئ چي ژبه مباركه يي په وسوځيدل ځكه خود فرعون ښځي ښه دليل پيدا كړ او اسراريې په دې كاوه دامعصوم بې ګناه دی . رب العزت ددې په زړه كي دميني اومحبت ګلان غوړولي وه اوغوښتل يې ددې په واسط موسي لوي سي.

نتيجه : كه چيري د دې دوو ښځو(دموسي د موراود فرعون ښځي) موجوديت نه وای نوحضرت موسي به څنګه او چيرته لوئيدی؟ (الله پاك په هرڅه باندي قادر دئ خو)

د صندق تدبير اود هغه وړل د فرعون كورته او هلته لوئيدل د موسي د رب العزت رضاْ وه چي ددې دوو ښځو په واسطه ترسره سول .

څلورم دليل:

موږ په دې ډير غټ اوطولا ني بحث كي فقط هغه خبري چي زموږ غرض وو را واخيستې د دې لپاره چي خپل دليل قوي كړاي سو . ويونكي دي خپل سوالونه په نورو كتابونو كي حل كړي . صرف دقرآن عظيم الشان د16 سيپاري دمريم دسوره نه موږ لنډه افاده رااخيستې هغه هم داده رب العزت فرماي

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذْ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا(16)فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا(17)قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَانِ مِنْكَ إِنْ كُنتَ تَقِيًّا(18)قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا(19)قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُنْ بَغِيًّا(20)قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا(21) مريم

ترجمه : يادكړه په دغه كتاب كي قصه دمريمي كله چي لاړه دخپلي كورنۍ څخه هغه ځای ته چي په شرقي طرف د بيت المقدس كي وه نويې پرده ونيول (دپاره دغسل دحيض) نو وليږئ موږ دې ته (پس له غسل اوجاموا‌غوستلو نه) روح خپل (جبرائيل عليه السلام) پس شكل يې خپل جوړ كړ ديته دكامل ځوان پشان . كله چي بي بي مريمي دا ځوان وليدی نو وې ويل:

زه پناه غواړم په رحمن سره له تانه كه ته يې پرهيزگاره(زماڅخه ليري ولاړسه) جبرائيل عليه السلام وويل :

بيشكه همدغه خبره ده خو زه راليږلئ يم رب ستا د پاره ددې چې و بخښم تاته (په امر درب) يوهلك صالح او پاك .

مريمي و ويل : څنگه به پيداسي ماته زوى حال داچې نه دئ رسيدلئ ماته هيڅ بشر(نكاح مي نه ده تړلي) او نه هم زه بدكاره وم هيڅ چيري .

و ويل جبرائيل عليه السلام : همداسي ده لكه ته چې وايې خو رب العالمين فرمايي چې دا كار پما باندي ډير آسانه دئ الايه لنډه داچې حامله سوه او بيا حضرت عيسي عليه السلام تولد سو بيله پلاره څخه . زموږ مقصد اصلاً په بي بي مريمي باندي دئ مريم په معني كښې خدمتگارته ويل كيږي په دې معني د بي بي مريمي مورد ځانه سره داعهد كړي وو كم هغه اولاد چې د دې څخه و دنياته راځي هغه به د بيت المقدس د خدمت د پاره وقف كوي . ځكه نو د بي بي مريمي ژوند د بيت المقدس د پاره چې خدمت وكړي وقف سوئ وو . په هرصورت كي چې وو بي بي مريمه ډيره پاكه ـ صالحه او پرهيزگاره انجلۍ وه . د دې دعفت او پاكۍ په باره كي پروردگارعالم 23 ځايه په قرآن عظيم الشان كي صفت كړيدى . اوحضرت عيسي عليه السلام په زانگو كي د خپلي مور د پاكئ اود رب العزت د وحدانيت سبق خلگوته كاوه.

نتيجه : پروردگارعالم خپل بندگان نه هيروي اونه يې هم دلهو لعب د پاره پيداكړيدي . هغه څوك چې د رب العزت عبادت كوي الله پاك هم هغه د حكمت او درجې خاوند گرځوي . د دې خبري په تائيد سره موږ ويلاي سو . پروردگارعالم وښځي ته هم لويه درجه وركړيده . تراوسه چې موږ د ښځي په باره كي معلومات وړاندي كړيدي هغه ټول قرآني ارشادات اوالاهي كلام وو چې يوه هم همدغه د بي بي مريمي قصه وه . كه په د قيقه توگه سره ورته وگورو دومره لوى عظمت او دبدبه د بي بي مريمي ساده خبره نه ده.

پنځم دليل:

كه چيري خبره په عقل اومنطق باندي ولاړه وي اونارينه خپل ځان ته داحق وركوي چې د بل انسان حق ترپښو لا ندي كړي هغه نادان او سرپيچونكي وگڼي نو راسي د دې واقعې څخه چې قرآن د هغه نه روايت لري ځانونه باخبر كړو اوتصديق كړو دا خبره چې د علم در وازه د هرانسان په مخ باندي خلاصه ده د حضرت سليمان عليه السلام نوم ټولو مسلمانانو اوريدلى دى . خود ده په څنگ كي د بي بي بلقيس نوم هم بايد د ياده څخه ونه باسو . قصه داسي ده حضرت سليمان عليه السلام د بيت الله شريفي د زيارت څخه وروسته د يمن وخواته په سفر آغاز وكړ. ترڅه منزل وروسته يې اراده وكړه په هغسي ځاى كي چې ډيره شين گياه وه لږ څه دمه وكړي . هُد هُد چې موږ ورته ملاچرگك وايو د موقع څخه ا ستفاده وكړه هوا ته والووت او د باغونو ننداره يې كوله چې د بل مرغه سره يوځاى سو او هغه ورته د بي بي بلقيسي شان او شوكت و ښووئ چې د دې ملك پادشاهي يې ترخپلي اداري لا ندي راوستي

وه . حضرت سليمان عليه السلام د هُدهُدپه غيب كيدلو سره په قهرسو. اراده يې وکړه چي هُدهُد ووژني هغه ورته دعجائيبي قص بيان داسي وکړ:

ددي ملك پادشاهي ديوې ښځې په واك كي ده . اوداهغه خلګ دي چي ولمرته سجده كوي . ستا د قدرت اوامرلا ندي نه دي .

حضرت سليمان دمعلومولو دپاره يوخط داسي وليکې .

ِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَِنَّهُ بِاسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَانِ الرَّحِيمِ(30)ۏلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَۏْتُونِي مُسْلِمِينَ(31) الايه (النمل)

ترجمه : بيشكه دغه(ليك) د سليمان د خواځخه راغلی دئ او بيشكه (مضمون د دې ليك دادئ چي شروع په نامه دالله چي خورا ډير مهربانه او ډير رحم والادئ . لويي اوكبرمه كوي تاسي پرما اوراسئ ماته مسلمانان او غاړه اېښودونكي.

قَالَتْ يَاۏَيُّهَا الملَۏُ ۏَفْتُونِي فِي ۏَمْرِي مَا كُنتُ قَاطِعَۃً ۏَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِي(32)قَالُوا نَحْنُ ۏُوْلُوا قُوَّۃٍ وَۏُولُوا بَۏْسٍ شَدِيدٍ وَالْۏَمْرُ ِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَۏْمُرِينَ(33)قَالَتْ ِنَّ الْمُلُوكَ ِذَا دَخَلُوا قَرْيَۃً ۏَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا ۏَعِزَّۃَ ۏَهْلِهَا ۏَذِلَّۃً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ(34)وَِنِّي مُرْسِلَۃٌ ِلَيْهِمْ بِهَدِيَّۃٍ فَنَاظِرَۃٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ(35) الايه النمل

كم وخت چي داخط بلقيس ته ورسيدئ هغي د خپلو وزيرانو سره په تخت باندي ناسته وه وې ويل :

ترجمه : وويل بلقيسي اې اشرافو مشهوره راكړئ تاسي ماته په دغه كار زما كښي ، نه يم زه فيصله كوونكي دكوم كارترهغي پوري چي حاضرسئ تاسي ماته (مشهوره راكړي) . و ويل دغو اشرافو چي موږ خاوندان د قووت او زور يو او خاوندان دجنګ سخت امراوحكم تاته دئ پس وګوره ته چي دڅه شي حكم كوي ته (پرموږ باندي چي وي منو) وويل بلقيسي بيشكه پادشاهان هركله چي ننوزي په كوم كلي (ښار) كي خرابوي دوی هغه ښار اوګرځوي دغه (پادشاهان) عزيزان (مشران) داهل دهغه ذليلان اوهمداسي دوی كوي . بيشكه زه ليږونكي يم دوی ته سره له هديه (سوغات) پس بيازه كتونكي يم چي په څه حال بيرته راځي دغه ليږل سوي .

همدارنګه د ژوندانه جرياناتو په سريع ډول كارونه دحضرت سليمان عليه السلام په نفع تمام كړه او بي بي بلقيس مسلمانه سوه بلاخره د همدې سليمان عليه السلام په عقد كي راغله .

نتيجه : وګورئ دې لوی اوسنجيده تدبيرته چي خپل قوم او خپل ملك يې د جنګ او ويرانۍ څخه وساتې كه څه هم د دې وزيرانود جنګلاره خوښه كړيوه چي هغه هم ټوله جنګيالي نارينه وه . په ځومره ځيركې سره يې اول ورته د تحفه پيشكش وكړ بيا د دوهم ځل د پاره يې د خپل تګ تدبير ونيوی .

مورږ وينو او ليدلي مودي په جهان کي څومره قووتونه کم چي د نارينه وو په اختيارکي راغلي دي د ويرانۍ سبب ګرځيدلي دي مګردالاهي مرسلا نو نه بغيرچي د هغوي ټوله مرام د ملك او خلقوآرامتياوه . ددې قصي څخه دا نتيجه ده چي د علم ډيروالی اولږواالی په نراوښځه پوري اړه نلري خوفيزيکي حالتونه بيله مسئله ده .

شپږم دليل:

هغه وخت چي رسول اکرم (ص) دحرادغره په يوه غارکي په عبادت باندي اخته وو د الله پاك (ج) له خوا وبندګانو ته په خدمت کولو باندي ماْ مورسو اوداېې ورته وښودل

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ(1)خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ(2)اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ(3)الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ(4)عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ(5) العلق ترجمه:شروع وکړه په نامه د پروردګارخپل هغه ذات چي کائنات يې خلق کړيدي . اوخلق کړي يې دی انسان د دټړلي سوي ويني څخه .و وايه دا چي رب ستا لوی کريم دی هغه ذات دی چي ښوونه يې کړيده په قلم سره اوښوونه يې کړيده وانسان ته د هغه څه چي مخ کي نه پوهيدۍ . کله چي کورته راغۍ اوخپله قصه يي وبي بي خديجې ته وکړه د پروردګارعالم د مهربانۍ او رحمت له امله په هغه ساعت بي بي په محمد(ص) باندي ايمان راو ړی اود مسلماني ښځي په نوم مشهوره سوه .دا اولنۍ انسان او ښځه وه چي په پيغمبر باندي ايمان راوړئ اوهغه يې تصديق کړ اوقبوله يې کړه محمد پيغمبرد آخر زمان دۍ . ترخپل هرڅه تيره سوه .خپل مور، خور،پلار، قوم ،قريه او ټول دوستان يې ترشاه کړل خود حق ويلو څخه يې انکارو نه کړ. که څه هم دا پخوا تجار پيشه ښځه وه د مالداري کورنۍ څخه وه د ژوندانه په هرڅه باندي پوهيدل ، د هغه وخت د سياست ، ګټې او تاوان سره ښه بلده وه بيايې هم دا ټوله د ترازو په يوه تله کښې وا چول اود رب العزت په هدايت سره يې د آخرالزمان حضرت محمد (ص) محبت اوصداقت په بله پله د ترازو کي واچاوه مشاهده يې کړل په زرګونو جايداد، خپلولي او تجاري سامان په تله د ترازو کي واچوم بيا هم سپك دي . ځکه يې د خوب تعبيرمعني سو . کلك عزم اوپخه اراده د دې باعث سوه چي ځان داسلام په لمړني ليکو کي حساب کړي خپل نوم په لمړي قطارکي ثبت او جها نيانوته دا وښيي چي ښځه هم د پوره واك ، اختياراو عقل درلو دونکي ده . د نراوښځي ترمنځ د عقل اوايمانداری په منځ کي هم توپير نسته خو په بيولوژيکي ساختمان کي چي کومي نيمګړتياوي ليدلي کيږي هغه د خدای (ج) کاردی نه دعقل کموالۍ . په همدې منظور که چيري بي بي خديجې (رض عنها) د رسول کريم (ص) پيغمبري نه وای منلي آيا دا کور اوکهول د پيغمبربه څه رنګه وو؟ په داسي حال کي چي حضرت محمد (ص) د پاره د کورنه د باندي هم ځای کافرانو نه وو پرې ايښي اوخدای نا خوا سته په کورکي هم بي بي ورسره شخړي کولای دا ژوند به څنګه تيريدلای ؟ . مورږ په دې باره کي ډير ښه ضرب المثل لرو.

))د بهر غم به په کورکي حل کړو خو دکورغم به چيرته يوسو ((

که دې خبري ته په کلکه موږ متوجه سوحتماً نتیجه اخلو ښځه هم ذهن لري اوکه د تعلیم او تربیي څخه لیري و ساتل سي دکورڅه چي د جامعي خرابي هم منځ ته راتللای سي . د بي بي خدیجې (رض) حال اواحوال که په دقیقه توګه ترمطالعه لا ندي و نیول سي حتماً دا ثابته کیږي چي ښځي ته باید په سپکه سترګه ونه کتل سي اونه هم باید په څلورو دیوالونو کي محدوده سي. د ښځي حقوق د تعلیم او تربیې په لاره کي د نارینه سره بل الکل مساوي دی . نن ورځ چي د جهان علمي نظريات ورځ په ورځ مخ په لوړه ځي د ښځي د پوهي ضرورت هم لازمي عنصر ګڼل کیږي دا چي څه رنګه ؟ په کوم حالت ؟ اوچیري باید د ښځو د پاره مدرسي جوړي سي ؟ څنګه باید درس ووايي ؟ کوم شرائط باید ورته مساعد سي دا هغه خبري دي چي د وخت حاکمان باید پرې خبري وکړي اوغوروکړي . ځکه د تعلیم او تربیې د پاره سهولیات د حکومت او واکمن له خوا باید سرته و رسیږي نه د یوه محکوم او بې تد بیره اشخاصو له خوا . ځکه د علم اومعرفت چشمې کیدای سي په خاورو او خټو کي لاهو سي .موږ د دې بحث لمړنۍ برخه په همدې څو کلمو کښي لنډولای سود ډیري سرګردانۍ اویاهم دخبرو اوریدلو څخه په لنډو الفاظو کي مهم ټکي تشریح کوو.

لنډیز

اول : د بي بي حوا (رض عنها) موجودیت اوپیداکیده د رب العزت په واسطه د حضرت آدم علیه السلام په درخواست سره دا معني لري بیله ښځي د انسان ژوند مکمل نه دی.

اول خو بیله ښځي څخه د بشرد نسل ډیریدل امکان نلري (که چیري پروردګارعالم و نه غواړي) .

دوهم دا چي د افهام او تفهیم لاره بل کل بندیږي.

دریم انسان خپل ژوند په خوشحالۍ سره نسي انجام ته رسولای .

اوآّخره جمله خولا داده چي انکارنسو ترې کولای ، هغه مخلوق چي رب العزت پخپله خدایي سره خلق کړي او هغه د نارینه د پاره بهتروګرځوي آّیا دا د کفراو ناشکرۍ ځای نه دئ چي انسان هغه د نظره څخه لیري وګرځوي او یاهم هغې ته په سپکه سترګه وګوري ؟

دوهم : دقابیل اوهابیل جنګ او نزاع د خپلي خور د نکاح کولو په خاطر آّیا د ښځي د موجودیت په لحاظ اود ضرورت د رفع کولو په منظورنه وو ، که چیري ښځه د نظره لویدلې اوبې اهمیته انسان په توګه ولیدل سي نو د قابیل او هابیل جنګ په څه وو؟

دریم:د حضرت موسي علیه السلام د پیدایښت او د هغه دژوندي ساتلو باعث اوکارمند د مځکي پرمخ د ده مور نه وه ؟ که چیري د رب العزت نظرد ښځي څخه لیري وای اول به یې نه پیداکول او دوهم به یې هغي ته تد بیرونه نه ښوول اودځمکي پرمخ به یې دیوه باقدرته انسان په حیث نه معرفي کول . په همدې تائید باید و وایوهمدا ښځه

وه چي په تدبير الاهي سره يې موسي عليه السلام ته نجات ورکړ اوبيايې دخپل دښمن په کور کښي د دښمن ښځي پخپل تدبير او اسرارسره وروزی . اوس نو موږ دلته د دې دوو ښځو اهميت او موجوديت څنگه د نظره وباسو اوکه يې په ساده نظر سره وګورو آيا د پرور د ګار عالم د بندګانو سپکاوی نه دئ ؟

څلورم : د حضرت عيسي عليه السلام د مور بي بي مريمي پيدايښت د هغي روزنه او بيا هغي ته دومره لوی مقام ورکول چي پروردګارعالم په قرآن عظيم الشان کي د هغې صفت تشريح کړی د نظره څخه ايستلاي سو ؟ بيا هم که پرور دګار عالم خپله مهرباني د بي بي مريمي څخه کمه کړې وای نو حضرت عيسي عليه السلام به څنګه پيداکيدي . که څه هم د هرکُن فَيَکُنٌ سره هرهغه څه چي د پروردګار اراده وي سرته رسيږي خو تدبير يې د پروردګار سره مخ کي سوی وي موږ دلته د مځکي پرمخ د يوه انسان د موجوديت اودهغه د احترام

په باره کي بحث کوونه د خالق لعالمين په خدايي کي د بي بي مريمي نقش اود هغي احترام په وړکتوب کي حضرت عيسي عليه السلام پخپله ژبه بيان کاوه . آيا موږ ته پکارده چي د خالق العلمين په مخلو قاتو باندي د پرمختګ ، ترقۍ او تعليمي زده کړو د ليارو چارو په برابرولوکښي سترګي پټی کړو ؟

پنځم : د حضرت سليمان عليه السلام د پاخه تدبير په مقابل کي د بي بي بلقيسي جواب ستاسي په نظر يوساده کارښکاري ؟ داسي نه ده موږ و ويل ټولو تکړه پهلوانانو او وزيرانو ورته و ويل چي موږ ځو د هغه سره جنګ کوو ولي د دې د عقل فراست باعث سو چي خپل ملك اوقوم د بدبختۍ څخه وساتي ځکه جنګ هيڅکله آبادي منځ ته نه راوړي اونه هم په جنګ کي حلوا تقسيم کيږي . نه دا چي خپل ملك يې وساته بلکه د خپل ملك په وسعت کي يې هم ځلانده رول ولوباوه . په هغه جنګ کي چي باخت حتمي وي د بری د پاره لاره د هرانسان په ذهن کي نقش نسي لوبولاي.

شپږم : د حضرت محمد (ص) تربعثت مخکي تجارت ، صنعت او سياسي مسائيل په ډيره چټکۍ سره مخ ته تلل اوخلګ په پوره پوهۍ او دا نايي سمبال وه . حضرت بي بي خديجه چي د يوه شته من اوبډايې کورنۍ څخه پخپل عقل اوکمال رسيدلي ښځه وه دخپل عقل اومنطق په درلودلو سره يې حضرت محمد د خپل تجارت نماينده وټاکه که څه هم دی په دې وخت کي په پيغمبرۍ نه وومبعوث سوی ولي د امين په نوم سره مشهور وو او بيا يې د زمان په تيريدلو سره د خپل محرم په حيث انتخاب کړ او وروسته يې بيا د آخر زمان پيغمبر په حيث قبول کړ . که چيري په هغې کي عقل ، بينايي او فراست نه وای دآينده د پاره خپله دنيا او دولت غورځول بيا ميړه کول او بيا دهغه سره ټول زحمتونه ګالل او پرهغه ايمان راوړل د يوه عادي انسان په حقله مثبت ثابت کيدای سي ؟ واضح خبره ده چي نه . دا ډول تدبيرونه د يوه سالم او هوښيار انسان په واسطه طرح کيدای سي ، هر څوك په هر زمان کښي د داسي تدبيرونو پوره لياقت نلري ځکه موږ پروفيسوران ، عالمان او ډيردانشمندان ليدلي دي او وينو يې چي د عقل دکموالي له امله درست او ثابت پلانونه نلري بلکه د يوه ماشوم په ډول عمل اجراْ کوي .

په هرصورت د حضرت بي بي خديجې (رض عنها) علميت او باتدبيره حركات ددې خبري تائيد دي چي ښځه او نر دمكمل عقل خاوندان دي كه چيري د خپل عقل څخه كار واخلي دنيا گل اوگلزاركيداى سي بيله دې څگخه د ژوند هره لحظه لكه په جهنم كي تيريداى سي او په ورځ د آخرت كي به شرمساره اوسي موږ ته دا پكارده چي اول خپل ځان و پيژنو ځود پروردگار عالم مخلوقاتو ته په سپكه سترگه و نه گورو بلكه د هربنده حق اوحقوق د قرآن عظيم الشان د ارشاداتو سره هرچاته و بخښل سي خصوصاً زموږ عالمه طبقه بايد د قرآن د احكامو په اورولو سره خپله دنده ترسره كړي نه داچي د خپل نفسي خواهشاتو په پوره او سرته رسولو كښي هاند وكړي . د رب العزت خوشحالي او رضايت دهغه دمخلوقاتو دپاره خدمت كول دي نه داچي په اين وآن سره د هغو په سپكاوي كي خپله مفكوره په نورو باندي ترزيق كړو ، په هرهغه څه چي نه پوهيږو بايد چپ اوسو اوكه چيري پوهيږو بايد په مكمله توگه دحق دويلو څخه انكارونه كړو دا به زموږ د دنيااو آخرت په گټه وي اوكه نه نو همداسي ژوند هغه ژوند دي چي...

((دوهمه برخه))

د ښځي اشتراك د ژوندانه په ليارو چاروكي :

په تير بحث كي دا ثابته سوه ښځه هم د يوه مكمل انسان په توګه لكه نارينه چي خپل ځانته د تبارز حق وركوي دا هم كولاى سي عين لقب خپل ځانته غوره كړي په هغه صورت كښي چي د پروردګارعالم د ارشاداتوسره سم عمل او رفتار وكړي ځكه د رب العزت د خواڅګخه داسي ارشادات نسته چي ښځه دكار كولوكولو څګخه منع كړي . كوم ارشادات چي د پرور دګارعالم له خواد جامعي د نظم اوانضباط په غرض باندي وضع سوي دي هغه په دې خاطر چي دمحيط او ژوندانه چوكاټ په نه خرابولو كي بايد نراو ښځه په ګډه كاروكړي نه دا چي دګناه پيټې د يوه انسان له خوا په بل انسان باندي ولويږي دجامعي د پاك ساتلو په غرض علماْ اودانشمندانو ته ضرورت احساس كيږي دا طبقه كه نروي اوكه ښځه خپل نقش په ډيره ښه توګه اجراْ كولاى سي . په هغه صورت كي چي عالمه طبقه نه وي د صالح عمل مرتكبين هيڅكله نه ډيريږي په نتيجه كي د جامعي خرابوالي حتمي دئ . داچي رب العالمين مهربانه او تر وريدونو هم را نژدې دئ د جامعې پرمختګ او تعالي كيدل په علم سره مربوط بولي اود بې سوادۍ سخت مخالف دئ .

موږ ددې خپلي جملي د ثبوت دپاره ويلاى سو د متعددو پيغمبرانو انتخابول اوهغه په مځكه كي دهدايت او بشارت او هم د اخلاقو د فاسد كيدو څګخه د بندګانو د مخ نيوي په غرض له يوې خوا اوهغوئ په الاهي كتابونو سره پوهول د بل طرفه څخه دا خبره د شك او ترديد د لاري څګخه را باسي اود تحقق كرسۍ ته د رسيدو د پاره د قرآن عظيم الشان څخه دامبارك آيت را اخلو.

ادْعُ اِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ (125) النحل

ترجمه : بلنه كوه خلقوته د پروردګار واحكاموته په محكمه خبرو سره او وعظ كوه په نيكو خبرو سره اومناقشه كوه د دوی سره (كفاروسره) په هغه صورت كي چي هغه احسن وي (جنګ اوجدال پكښې نه وي) .

ددې آيت مبارك اصلي مقصد دادئ چي ټول مسلمانان بايد په علم او پوهي سره خپل ځان سمبال كړي ځكه د ناپوهۍ اوبي علمۍ نتيجه خرابي ده او رب العزت خپل بندګان د خرابۍ څخه ژغوري . كه څه هم د قرآني ارشاداتو په رڼا كي رب العزت د بندګانو د پاره مشكلات حل اود سعادت هراړخيزه رهنمودونه تحرير او د رسول اكرم (ص) په واسطه يې بيان او واضح كړيدي خوبياهم د انسانانو قاصر كيدل اوغلط فهمي ده چي د پخوانيو اديانو په بيا ژوندي كيدلو كي څه ناڅه رول لوبوي . موږ د دې خبري د تائيد د پاره څو مثالونه لرو.

اول :انسان خپل دین بد لولاي سي خو خپل عادت تر پیړیو پیړیو پوري نسي هیرولای . داځکه چي انسان اجتماعي ژوند دیته اړباسي چي ځان داجتماع سره څه ناڅه مناسب کړي . مثلاً : که موږ اروپایي ټولني ته یا امریکاته ولاړسو هلته به و وینو چي مسلمانان موجود دي خپل طاعت اوعبادت کوي خود اسلامي شریعت لا ندي ستر عورت نلري . بل عکس که افغانستان ته راسو و به ګورو چي دلته هم مسلمانان دي خپل طاعت او عبادت کوي ولي اکثره زنانه په مکمله توګه سترعورت لري . موږ دلته اکثریت یاد کړیدي نه اقلیت . په دې دواړو حالا تو کي موږ دکفر یاکمي بلي مترادفي کلمې اطلا ق نسو کولای ځکه د محیط شرایط په انسان باندي تاْ ثیرلر ي .

دوهم : په بعضي خلقو کښي د پخواني کفري ادیانو بعضی فورمولونه ثبت دي مثلاً : د شپې د پاکی د پاره جاروب مه کوی خپل دسترخوان د شپې مه ټکوی ، د لاسونواو پښو نوکان مو یوځای مه اخلی اونور... داسي مثالونه ډیرلیدل کیږي . حال دا چي رب العزت دپاکی د پاره متعدد ارشادات لري لکه په دي مبارك آیتونوکي :

وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ(108)التوبه

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ(4) المدثر

قَدْ ۮَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا(9) الشمس

همدغه راز هغه وخت چي د عربوقوم او چاپیریال خپلي لوښي ژوندی ښخولی اویاپې هم دهغو د پیدایښت په باره کي بد فالی اوبد شګومی لیدلې رب العزت دخپل الاهي رحمت په نزول سره همدا ننني قرآن کریم لا زم اود بشرد پاره ګټور و باله او ټولو خلګو ته یې علم ور زده کړ او خلګ یې په دې پوه کړه مخلوقات د پروردګار په هر شکل او صورت چي وي دیوه قدراو قیمت لیاقت لري نباید د خپل زوراو قدرت څخه بده استفاده وسي .

د قرآن عظیم الشان نزول اودهغه تشریح و یوه شخص ته ضرورت درلود ، دا لوی او سنګین بار پاك پروردګار د حضرت محمد (ص) په غاړه وا چاوه دا په داسي حالت کښي چي د حراْ دغره په یوه غار کي د خپل خدای په عبادت لګیاوو دیوې فرشتې په واسطه چي عبارت د جبرائیل علیه السلام څخه وو د حق د ویلو په لیاره وګمارل سو . په دې خاطر چي محمد (ص) ناخوان (امي) وو د پروردګارعالم له خوا څخه دعلم په زده کولو ماْ مورسو ځکه د حق ویل په بې علمی او بیسوادی سره نه ترسره کیږي بایدانسان د پوره عقل اوتعقل خاوند وي څو وکولاي سي داالله پاك کلام وخلقوته تشریح او ورسوي . قرآن عظیم الشان هم په همدې خاطرچي خلګ پوه سي اوداالاهي علم څخه ټوله ګټه واخلي په 23 کلونو کي په تدریج او ټوټه ټوټه آیاتونو سره ومځکي ته نازل سو او د اُمي محمد څخه یې د علم مخزن جوړکړ. دا هم زموږ د پاره د عبرت درس دئ چي د خپل توان او قدرت په اندازه د قرآن عظیم الشان د ارشاداتو څخه ګټه وا خلو اوهغه د خپل ژوند سرمشق وګرځوو . که چیري و وایو چي انپړیو ، یابیسواده یو قرآن مونه دئ ویلی نه مودئ ترجمه کړی اونه مودئ زده کړي ځان نسو خلاصولای ځکه د دنیا د معاملا تو، تجارت ، دکانداریځ ، معلمی ، خرید اوفروش او بلاخره د آدم خان درخانی قصه زده کولای سو د بي بي سي رادیو او ریدلای سو خو

قرآن شريف نسو زده كولاى ؟ ياپې نه سو اوريدلاى ؟ ياپې نسو ترجمه كولاى ؟ دا به زمونږ په صداقت او رېښتين ولى باندي پوره او مطلق د بطلان خط راكاږي .

هغه لمړنى مبارك آيت چي پرحضرت محمد (ص) باندي نازل سو د همدغه ځاى نه علم او پوهه پرمونږ باندي هم فرض سوه دهغه بركت له مخي چي پروردگارعالم خپل خاص پيغمبر حضرت محمد (ص) ته دعلم اوپوهي لاري چاري دقرآن عظيم الشان په لاربښوونه ور زده كړي مونږ دهغو ځگه دگل پشان دانه دانه رااخلو اوخپلو گرانو ويونكو ته يې داسي وړاندي كوو . دحضرت آدم عليه السلام منځ ته راتلل دمځكي پرمخ كم بې بنياده او بې اساسه كار نه وو، د پروردگار د حكمتونوځخه يوهم د انسان پيدايښت په ډيرتدبير او مكمل صورت سره د يوه چلنج په شكل منځ ته راغلى دى . ددې خبري د تا ئيد د پاره د قرآن عظيم الشان دالبقره سوره ته مراجعه كوو ،وينو چي پرور دگارعالم د انسان د پيدايښت نه مخكي دملا ئكو سره دا موضوع څنگه مطرح كړيده.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ(30) البقره

ترجمه : هغه زمان چي و ويل پروردگارستا ملا ئكو لره زه گرځونكي يم (پيداكونكي يم) په مځكه كي د يوه خليفه نوپه جواب كي ملا ئكو ورته وويل آياگرځوې ته هغه څوك چي فساد به كوي او تويوي بهويني ، مونږ چي يو تسبيح وايو تا لره حمد وايو تالره پاكي ده تالره اومونږ په پاكي يادونه كوو تالره ، و ويل پرور دگار زه پوهيږم په هغه څه چي تاسي نه پوهيږی .

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ(31) البقره

ترجمه : زده يې كړه وآدم عليه السلام ته نومونه د ټولوشيانو وروسته يې وړاندي كړل هغه نومونه په ملا ئكو باندي وې ويل خبركړي تاسي ما په نومونو ددې شيانو كه چيري يې تاسي رشتيني.

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ(32) البقره

ترجمه : وې ويل ملا ئكو پاكي دي وي تالره نسته مونږ د پاره علم مگر هغه څه چي تارا ښودلي دي په تحقيق سره ته چي يې خاوند دعلم او حكمت يې . يو بل آيت د همدې سوري

قَالَ يَاآدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ(33) البقره

ترجمه : وويل پروردگاراې آدمه خبركړه دوى په نومونو د دې شيانو پس هركله چي خبر يي كړل دوى په نو مونو د هغه شيانو نو و ويل پروردگار آيا ما تاسوته نه وو ويلي چي زه پوهيږم په غيب د آسمانونو اومځكي او پوهيږم په هغه څه چي ښكاره يې كوئ تاسي او په هغه شي چي په پټه يې كوئ .

د دې خبرو څخه داسي معلوميږي د ملا ئيکوخوښه نه وه چي انسان پيدا سي د عزازيل هم خوښه نه وه چي انسان پيداسي که څه هم د هغه وخت د معتبرو بندګانو څخه وو. ولي الله پاك چي کمه اراده درلوده هغه يې انجام ته ورسول او حضرت آدم عليه السلام يې خلق کړ بيايې ملا ئکو ته و ويل چي ورسئ ورته سجده وکړئ ټولو ورته سجده وکړه مګرعزازيل (شيطان) د سجدې څخه انکار وکړ . رب العزت ورڅخه سوال وکړ . ولي دې سجده ونه کړه هغه وويل ((زه د اور پاك څګخه يم اوانسان دختې مرداري نه)) پروردګارعالم هغه د خپل رحمت څخه ليري کړ او د ابد د پاره يې د لعنت زنهار ور په غاړه کړ . دا ځکه چي د پروردګارعالم د امر څخه يې سرغړونه وکړه او انسان ته يې احترام ونه کړ بې خبره ددې څه چي پروردګارعالم وانسان ته کرامت او عالي شخصيت ورکړيدئ . په دوهمه مرحله کي چي رب العزت د تحفې په توګه بي بي حوا(رض عنها) آدم عليه السلام ته ورکړه اود آدم عليه السلام روح يې آرام کړ نويې دواړو ته و ويل په جنت کي و اوسيږئ مګرتاسي هوښيار واوسۍ د دې معيني درختي څخه خوراك ونه کړي . که چيري مو خوراك وکړ نو تاسي به د ظالمانو د جملې څخه حساب کړم . د دوی دواړو خوراك د معيني درختي څخه د دې باعث سوه چي دواړه د جنت څخه ووزي . د همدې ځای نه اشتراکي ژوند جوړ سو .

نتيجه : که پورته بيان په غورسره مطالعه کړو نتيجه دا کيږي.

د پروردګارد اوامرو څخه سرغړونه د بندګانو د پاره دذلت او بد بختۍ وسيله پيداکيږي او په تکرار سره کيدای سي د خدای

درحمت څخه ووزي ، که څه هم دالله پاك د خاصو بندګانو څخه وي لکه عزازيل (شيطان) چي د هميش د پاره وشړلی سو ولي آدم عليه السلام او بي بي حوا (رض عنها) د توبي او زارۍ نه وروسته وبخښل سول .

الله پاك پخپله حضرت آدم عليه السلام ته علم ور زده کړ او بيايې د مځکي د مخ د انسانانو رهنما وګرځاوه په دې معني ، ترنن پوري اود دې نه وروسته کم علمي اوساينسي اختراعات چي منځ ته راځي آدم عليه السلام د هغه رهنما دی . موږ چي ځان د الله پاك بندګان او د رسول الله (ص) امت بولو آيا دا د شرم ځای نه دی دالله پاك مخلوق د ژوندانه د لاري چارو څخه و باسو او د علم دروازې ورته په مخ و تړو . حال داچي قرآن عظيم الشان د علم د زده کړي د پاره متعدد ارشادات لري اودا واضح کوي چي علم او عمل صالح دا يمان سره تړلی شرط دی . ځکه هيڅ ايمان بيله علمه او پوهي څخه وجود نلري . هرهغه څوك که نر وي اوياښځه چي د پروردګار اوامر نه مني په قرآن شريف کي ورته داسي اخطار ورکول کيږي .

وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ (الفتح سوره 6 آيت)

ترجمه : پروردګارعالم پخپل عذاب اومشقت کي اچوي هرهغه څوك چي منافقان (نران) اومنافقاني (ښځي) وي همدارنګه مشرکان نارينه او مشرکاني ښځي په دې خاطرچي ګمان کوي په خدای پاك باندي ګمان دبد.

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا)10(

ترجمه : هغه کسان چي بيعت کوي د تاسره (يارسول الله) په تحقيق بيعت کوي د الله سره اود الله لاس د هغو د لاس د پاسه دی۔ هغه څوک چي ماتوي داعهد په تحقيق سره ماتول کوي د خپل ځان د پاره ، او هغه کسان چي وفاکوي په خپل عهد باندي (وعده دميثاق) ډير ژردی۔ چي وربه کړي پروردګارد دواړو جهانو اجر د نيکيو ډيرلوی .

داهم زموږ د پاره دثبوت دليل دئ چي نارينه او ښځي د ژوندانه په چاروکي د ښه والي او بد والي دنده په غاړه لري او دواړه يوشان د پروردګارعالم د رحمت اوقهر وړګرځيدلای سي دموسي عليه السلام مورته لارښوونه او تدبيرالله پاك ونه ښاوه او دا لارښوونه پخپله د موسي عليه السلام مورترسره نه کړه ،

آيادا د ژوند په چاروکي برخه اخيستل نه وه ؟

د فرعون ښځي پخپل مکرر تا ٔ کيد سره دموسي عليه السلام ساتنه ونه کړه ؟

د بي بي مريمي د پاکی ثبوتوالي په ماشوم حضرت عيسي سره د ژوندانه تکاليف اود خلقو سره سوال او جواب د بي بي مريمي د روزمره کارونو څخه نه شميرل کيږي ؟

د حضرت اسماعيل عليه السلام د مور يوازي پرې ښوول په يوه وچ ډاګ کي د حضرت ابراهيم عليه السلام په واسطه د حضرت شعيب عليه السلام د لوڼو چوپاني کول په دښت او صحرا ٔ کي نعوذو باالله د دې پيغمبرانو بې غيرتي وه ؟

نه داسي نه ده .بلکه په هرکارکښي ددنيا د پروردګار رازونه پټ دي . حضرت ابراهيم عليه السلام چي د حضرت اسماعيل عليه السلام مور د الله پاك په فرمان سره په هغه وچه دښته کي يوازي پرې ښووله په دې خاطرچي هلته د اسماعيل عليه السلام د پښو په وا سطه د اوبو چشمه (آب ضم ضم) پيداسي رب العزت پخپل ذات کي د بنده په کموالي او سرټيټ کيدو کښي اراده نلري بلکه بندګان پخپل ازمايښت کي اچوي ګوري څوك د دې ازمايښت څخه کامیابه وزي . دلته د اسماعيل عليه السلام دمورتدبير نه وو چي د اسماعيل په پيداکيدو سره يې خپل درد او غم هيرکړ حضرت اسماعيل يې په خيمه کي يوازي پرې ښووی اود يوي ليونی۔ پشان يې په اوبو پسې منډې وهلي . پروردګارعالم ترموراو پلارهم مهربانه دی۔ . د خپلو خاصو بندګانو په واسطه خپل خاص کارونه کوي . ځکه خوانسان په ا شتراکي ژوندکي تربيه سويدئ اوموږ اشتراکي ژوند ضروري او لازمي عنصر بولو ځکه بيله اشتراکي ژونده خير او شر منځ ته نسي راتللای . د دې کارونو په ترسره کولو کي که چيري انسانان دعدل او انصاف څخه کار واخلي او ياهم رب العزت د خپل خالق په توګه و پيژني خيراو شر دواړه د هغه په قدرت کي وګوري اوخپل ځان د يوه صالح

اومسلم انسان مثال جوړکړي نورب العزت هم هغه ستايي اود هغه د پاره د نيكيو اجرونه وركوي اوهغه ته د متقي لقب وركوي لكه :

يَاۤدَيُّهَا النَّاسُ رِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَدُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا رِنَّ دَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ دَتْقَاكُمْ رِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ(13) الحجرات

ترجمه:اې انسانانوتاسي مو پيداکړي ياست د يوه نر او يوې ښځي څخه اوګرځولي موياست تاسي ډلي ډلي په دې خاطرچي يو د بله سره و پيژنئ(كم يوستاسي نيك عمل كوي اوايمان راوړي) ځكه په حقيقت كښي د عزت خاوند ستاسي په نزد دالله هغه څوك دئ چي پرهيزګاره (متقي وي) په تحقيق سره

الله پاك عالم دئ اوخبردئ (په هرهغه څه چي بندګان يې كوي) يعني نه تورپه سپين اونه هم سپين په تورنه عربي په اعجمي اونه اعجمي په عربي بر تر ي لري بيله تقوي څخه او بله خو لا داده چي په ورځ كي د قيامت به هم دا خبره د تصديق وړ وي لكه په دې دنياكي چي په اصل اونصب سره څوك نه بخښل كيږي په ورځ كي د قيامت به هم داسي وي لكه:

فَرِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا دَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ(101) المؤمنون

ترجمه: هغه زمان چي د دوهم ځل د پاره په شپيلۍ كي پوكل وسي اوخلګ را پورته سي نو نه به وي د دوی په منځ كي اصل و نصب او نه به هم د دوی څخه په دې باره كي پوښتنه وسي . دا هم زموږ بل دليل دئ چي يوازي د نر د پاره مشخص وينا اواساس نسته په مخكني آّيت كي پروردګارعالم و فرمايل چي ما تاسي د يوه نر او يوې ښځي څخه پيداكړي ياست دې خبري موږ ته دا را و ښوول چي د نارينه په څنګ كي ښځه ضروري ده بيله هغې نه تكثير د اجتماع ممكن نه دی . يو بل ښه مثال لرو. بياځو دحضرت موسي عليه السلام دورته . هغه وخت چي موسي عليه السلام دمصرڅخه وتښتيدی اود مدين ښهرته ورسيدی نو وې ليدل د څاه په اوبو باندي ډيرخلګ راټول سوي دي اوبه راكاږي خوهغه خوا دوې جنكۍ مخكي د خپلي رمې سره ليري د حيا او شرم نه نژدې نه راځي اوهلته انتظار دي چي دا خلګ تيت سي بيا به اوبه د څاه څخه را وكاږي او خپلو پسونو ته به يې وركړي . موسي عليه السلام چي دا حالت وليدی نو جذبه يې را پورته سوه او راغی هغه څاه ته تيګه يې ليري كړه اود دې دوو جنكيو پسونه يې اوبه كړه جنكيو چي دا حالت وليدی ولاړې اوخپل پلارته يې داقصه بيان كړه (يوسړی وو او زموږ سره يې داسي كمك وكړ) ددې جنكيو پلار حضرت شعيب عليه السلام وو هغه موسي را وغوښت او ... دالقصص سوره 20 سيپاره) زموږ هدف دلته دادئ د حضرت شعيب عليه السلام دوې انجوني هم لكه د نارينه پشان چوپاني كوي ، آّياد يوه پيغمبر په صفت نعوذو بالله د دومره عقل او فراست خاوند نه وو چي خپلي ځواني لوڼې د چوپانۍ څخه را وباسي او هغه په كوركي كښينوي داسي نه ده . آّيازموږ دګران هيواد په جنوبي سيمو كي سپيڅلي افغانان ، كوچيان

اودهيواد په نورو ولاياتو کي لکه هزارګان او نوراقوام چي د خپلو نارينه ووسره اوږه په اوږه په کښت اوکرونده کي کارکوي څه فکرکوی ؟

پکارده نارينه لکه دموسي عليه السلام دهري ښځي سره د ژوندانه په لارو چاروکي کمك وکړي نه دا چي هغه دکار او کسبه څخه وساتي او ياهم ورته په ژوندانه کښي په درنه سترګه

ونه ګوري . هرڅوك چي علم او پوهه لري بايد و نوروته يې ورزده کړي اود خدای (ج) په لاره کي يې د خدمت مصدر و ګرځوي . ځکه په بي علمی سره هيڅ هم نه جوړيږي (نه د جامعي پرمختګ او نه هم د الله پاك پيژندنه په کامله توګه منځ ته راتللای سي) .

ددې خبري د تا ئيد د پاره موږ په تکرار تکرارسره د حضرت جبرائيل عليه السلام ليږنه و حضرت محمد (ص) ته او ياهم د الله پاك خبري راساً د حضرت موسي عليه السلام سره ټوله په دې خاطروه چي پروردګارعالم د خپل استاذي په واسطه خپل ټول بندګان دعلم اوادب څخه مالامال کړي اوهغوي ته د پوهي زمينه مساعده کړي . وقت په وقت يې الاهي کتابونه د خپلو پيغمبرانو په واسطه د مځکي پرمخ د فسادونو د ليري کولو په خاطر تشريح اوتوضيح کړيدي . ددې ارشاداتو مقصدد بيعلمی ليري کول د اتحاد او اتفاق را وستل وو نه په دې معني چي تجملي شکل ولري او ياهم هغه د پيسو په مقابل کي و پلوري د انسانانو ترمنځ جګړې او بيځايه بحثونه ټول د بې علمی نتيجه ده . اوياکه علم لري اوعمل نه په کوي هغه حيوان ته پاته کيږي چي په قرآن عظيم الشان کي الله پاك د خره پنوم يادکړيدي (دآيت مبارك ترجمه ده) .

هرهغه څوك چي علم لري اوعمل نه په کوي په شکل دهغه خره دي چي کتابونه پرې باروي . که څوك دعلم په برکت برخورداره وي اود حقيقت څراغ يې ليدلی وي هيڅ کله جاراوجنجال نه خلق کوي مګرهغه بې دانشه دانشمندان چي دطوطي اومينا پشان زده کړه لري . په همدې خاطر الله پاك وخپلو بندګانو ته دالارښوونه کوي.

تاسي به د پروردګارعالم د دثبوت د پاره په بې علمی سره بحثونه او جګړې نه کوی . يعني اول به علم زده کوی بيا به دخلقو رهنمايي په غاړه اخلی . دا نو دامعني نلري چي ګواکي داکاردنارينه په غاړه ايښودل سوئ دئ بلکه دهرانسان که نروي اوکه ښځه د علم د بخش په لاره کي سهم اخيستلای سي په دې مبارك آيت کي وګوری .

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ ۮَوْ ۮُنثَى وَهُوَ مُرْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاۍً طَيِّبَۍً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ ۮَجْرَهُمْ بِۮَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ(97) النحل

ترجمه : هرهغه څوك چي عمل صالح ولري که نروي ياښځه په شرط ددې چي مسلمان وي دهغود پاره ژوند دی پاك اومنزه . اودوی ته به پروردګارعالم ورکړي اجرد نيکو د هغه څه په خاطرچي دوی کړي وه . (په دنياکي) په انتهايي معني کي بايد وويل سي عمل صالح دهرهغه کس په نصيب او برخه کښي وي چي علم اوايمان ولري . دا

کارانسان ودیته اړ باسي چي د ژوندانه په چاروکي د عدل او انصاف څخه کارواخلي . که چیري دعلم برکت نه وي نودعدل اوانصاف په لاره پوهیدل څه امکان لري؟

که نروي اوکه ښځه چي دایمان خاوند نه وي اویاهم په ژوندانه کي دخلقو سره درب العزت داحکامو د ترسرته رسولو دنده په غاړ ه و نلري د صالح عمل درلودونکی نسي جوړیدلای.

د رب العزت بل ارشاد دي.

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ 26) النور

ترجمه: ناپاك (خبیث) نارینه د ناپاکو (خبیثو) ښځو د پاره، پاکان خلگ د پاکو ښځو د پاره پاکي ښځي د پاکو خلگو د پاره .

دازموږ د پاره بل دلیل دی چي د ژوندانه په چاروکي د نراوښځي اشتراك هم د تحسین اوهم دغضب لیاقت لري . ځکه په ژوند کي د نراوښځي یوځای کیدل په هغه صورت کي امکان لري اویاهم اجتماعي ژوند هغه وخت ښه تیریږي چي دواړه (نراوښځه) د یوه خاصیت اوعادت درلودونکي وي بیله دینه د دې دواړو یوځای کیدل محال ښکاري د دې خبري د تائید د پاره موږ یو مکمل مبارك آیت دقرآن عظیم الشان څخه رااخلوهغه دادی .

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا(35) الاحزاب

ترجمه:په تحقیق سره مسلم نارینه اومسلمي ښځي مؤ منین نارینه اومؤ مني ښځي روژه نیونکي نارینه اوروژه نیونکي ښځي اطاعت کونکي نارینه اواطاعت کونکي ښځي صادق نارینه اوصادقي ښځي صبرکونکي نارینه اوصبرکونکي ښځي عاجزي کونکي نارینه اوعاجزي کونکي ښځي روژ ه نیونکي نارینه اوروژه نیونکي ښځي حفاظت کونکي نارینه چي ساتونکي دخپل محرمو ځایونو وي اوحفاظت کونکي ښځي چي ساتونکي دخپل محرمو ځایونو وي ذکرکونکي نارینه چي ډیر دالله نوم یادوي اوذاکریني ښځي تیارکړیدي الله پاك ددوی د پاره مغفرت اواجرډیر لوی (جنت) . فکرنه کوم چي تردي به بل داسي مکمل آیت د نراوښځي د پاره موجود وي چي په صراحت سره یود بله بیل اود خپل عمل په درلودلو سره بیان سي . داخبره موږ د دې د پاره وکړه چي گویا ویونکي ته اوسوال کونکي ته همدا یو مبارك آیت بس دی چي په تفصیل سره شرح سوي دی . اوس به څنگه د سوال ځاي پیداسي چي نارینه خپل ځان معتبره او با ارزښته و بولي اوښځي ته په حقارت اویاهم سپك نظر وگوري . د رب العزت په دربارکي دواړه په یوه قطارکي دریدلي دي اود ژوندانه په چاروکي ددواړو اشتراك ضروري دی ، که دواړه یایو د دوی د ژوندانه په چارو

کي اشتراك ونه کړي بيا به هيڅکله ښه او بد منځ ته رانسي . خودعمل په اجراْ کي دواړه پخپل نامه سره يادېږي . اوس که بيا هم گناه په ښځه واچول سي نو وگورى چي پروردگارعالم د ښځي نه مخکي سړي په دې امرکړيدي چي خپل فرجونه وساتيې لکه :

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ ﺩَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ ﺩَزْكَى لَهُمْ (30) النحل

ترجمه: اې محمده ووايه مؤ منانوته (نارينه وو ته) کښته واچوى خپلي سترگي د نامحرم په ليدو کي او وساتيې خپل فرجونه .

يعني خپلي سترگي کښته واچوى او پردى ښځو ته مه گورى ځکه د زنا اولنى حرکت په بده سره کتل دي ونامحرمي ښځي ته . مونږ و ويل نارينه او ښځي دواړه دکارکولوحق لري نوکه چيري يود بله په بده سره وکتل سي نوحتماً د جامعې فاسد کيدل اود پروردگارعالم ناخوښي منځ ته راځي . د دې نقص د ليري کولو د پاره بايد نراو ښځه په دواړو اقدامات وکړي .

ولي ترټولو دمخه ددولت اراکين بايد داسي زمينه مساعده کړي چي نراوښځه هريو پخپلو حالتونو سره دکارکولو مسؤ ليتونه ولري نه د فيشن اوسيل کولو دفترونه .

زما په عقيده د يوه مسلمان د پاره دا يو آيت مبارك بس دى ، خومونږ دلته د زړه د قرارد پاره څومره آياتونه ذکرکړل نور به هم ورته ذکرکړو څو د ويونکي زړه تسلي سي چي زمونږ دين ، زمونږ لاره او زمونږ کردار په حقه دى . هرهغه څوك چي زمونږ په دين کښي نخري جوړوي اوياهم بهتان وايي مونږ په هروقت کښي کولاى سو په ډيره ميړانه اوکامل جواب سره د هغه ترديد وکړو اودانيمگړتيا دده د خپل ځان او فکرثبات وگرځوو .

د ژوندانه د اشتراك اوکارونو په اجراکولوکي د نراو ښځي ونډه مونږ دلته په دې مبارك آيت کښي بيا هم څرگندولاى سو که چيري نارينه او ښځي د بدو افعالو برخه وي نو الله پاك څه ښه فرمان لري

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (73) الاحزاب

ترجمه: پروردگارپه عذاب کي اچوي منافقين نارينه اومنافقي ښځي مشرك نارينه اومشرکي ښځي اوتوبه قبلوي الله پاك د مومنانو نارينه وو او مومنانو ښځودغه رنگه پروردگارعالم بخښونکي اونهايت مهربانه دى .

همدغه راز د الاحزاب سوره څخه دامبارك آيت

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ ﺇِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ ﺩَمْرًا ﺩَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ ﺩَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا(36) الاحزاب

ترجمه : نه ښايي يوه مسلمان نارينه اويوې مسلماني ښځي ته هغه زمان چي امروکړي الله پاك او رسول دده (حضرت محمد ص) په يوه كار باندي چي هغه خيروي ستاسي د پاره په هغه كاركي سرپيچي . هغه څوك چي سرپيچي وكړي دالله اود رسول دده د اوامرو څخه په تحقيق سره گمراه سوي دي په ښكاره گمراهۍ سره .

كه نراوښځه ايمان په خداى (ج) ونه لري اود پروردگارعالم مخلوق ته خدمت و نه كړي اوصالح عمل ونه لري الله پاك ورته داسي فرمايي.

وَمَا ۮِمْوَالُكُمْ وَلَا ۮِوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى ِ۪لَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا (دالسباسورۍ 37 آّيت)

ترجمه : نه مال ستاسي اونه هم اموال ستاسي كولاى سي چي تاسي خداى ته نژدې كړي بلكه فقط ايمان په الله (ج) اوعمل

صالح سره كيداى سي دربِ العزت رضاْ حاصله كړي .

دا مبارك آّيت خاص دمسلمانانو د پاره نه دى ويل سوى بلكه د ټول عالم د پاره يوشان ارشاد دى . داخبره مو بايد په ياد وي چي دايمان راوړلو نه بغيردهيڅ كس صالح عمل (خيراتونه ، زكاتونه ،كمك كول او نورښايسته اعمال) په ورځ دآّخرت او پروردگارعالم په درباركي د قبليدو قابليت نلري مگرهغه كسان چي ايمان په الله (ج) او رسول مقبول (ص) ولري . ځني خلگ دا گمان كوي چي خپلولي د پيغمبرانو او اولياوو كولاى سي ددوى د شفاعت زمينه برابره كړي . حال داچي داخبره صحيح نه ده . كه څوك په الله پاك او پيغمر(ص) باندي عقيده اوايمان ونه لري كه هرڅومره دارايي اودولت دخداى په لاره كي مصرف كړي دا قرابت اومتاع بخښنه به ورته هيڅ گټه ونه رسوي . كه څه هم په نصب د رسول اكرم (ص) باندي منسوب وي موږ كوښښ وكړ څو دخپلو ويونكو د پاره هرهغه څه راغونډ كړو چي د هغو په واسطه وكړاى سو د زړه تسلي حاصله كړي د هغه سوال د جواب په خاطر چي په ژوند كښي آّيا يوازي نارينه دكاراوعلم د حاصلولو حق لري اوكه نراوښځه دواړه .

دايمان په درلودلوسره عمل صالح حتمي اوضروري كاردى ځكه دعمل صالح نه بغيرايمان هيڅ معني نلري بلكه د وقت ضائع كيدل دي كه چيري دواړه سره يوځاى سي نو كيداى سي د رب العزت رضا او رغبت حاصل كړي داهغه وخت تحقق مومي چي نر اوښځه دواړه د ژوندانه په چاروكي بوخت سي ، اوكه يو ددوى څخه ترك دنيا وي نو دا به محال وي چي د هغه څخه دي د نيكۍ اعمال ظاهرسي ، حتماً داسي اشخاص هغه كسان دي چي د جامعي په اوږو بار او يو دروند پيټى دى . داسي خلگ نه د خداي پسند او نه هم دمخلوق ، ځكه نه دوى علم حاصل كولاى سي اونه هم د خدمت مصدرگرځي.

مزد هغه وخت خوندور ثابت كيږي چي انسان زحمت وكاږي 0خپلي خولې توى كړي ربړ اومشقت ته خپله غاړه كښيږدي نو دخپل مزد قدر هم محسوس كولاى سي . رب العزت هم په دې خاطرچي مسلمانان په دې نړۍ كي

ډيرتکاليف . لوړي تندي . اودمشقت ډکي شپې ورځي تيري کړي په آخرت کي ورته عوض ورکوي ځکه خوددوی د اتمنان د پاره فرمايي :

وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ(35)الزخرف

ترجمه : دآخرت دعزت ژوند په نزد د پروردګاردهغه چاد پاره دی چي په دې دنيا کي متقي او با ايمانه مسلمان وي .

نه د هغه کس د پاره چي مسلمان نه وي ولي پرهيز ګاره وي . د ژوندانه په چاروکښي داجرا ْ کولو په غرض د نارينه او ښځي فعاليت لا زمي شرط دی که څه هم دااجرائات په صالح ډول وي اويا هم دګناه په ډول ځکه درب العزت په وړاندي ددې دواړو مخلوقاتو ترمنځ کوم ترپير نسته دواړه دالله پاك بندګان دي اوهريود دې دواړو مخلوقاتو دخپل عمل جواب ويونکي دي . داسي نه چي د نارينه جواب به ښځه وايي اوياهم د ښځي جواب په نر وايي . هيڅ شخص د بل په اعمالو سره نه خلاصيږي او نه هم ما ْ خوذه کيږي ځکه دا خبره رب العزت په تکرار سره په قرآن شريف کي کړيده موږ تاسي ته عين نقل و رساوه اودا مو هم اضافه کړه که څوك ددې مخلوقاتو ترمنځ بيله تقوي څخه ترجيح راولي حتماً اشتباه ده اوغلط فهمي .

زموږ داسي ګمان دی چي ديوه کامل (عاقل ، بالغ ، آزاد) انسان د پاره دومره دليلونه بس دي چي الله پاك په قرآن عظيم الشان کي د بندګانو د تفاهم د پاره را ليږلي دي اوموږ د هغو څخه د يوڅوګلانوپه ټولولو کښي خپل ويونکو ته دا ګلدسته تقديم اوتحفه کوو. ګورو په هرمبارك آيت کي د نر او ښځي ذکرسته که چيري ښځه د ژوندانه د فعاليتونوڅخه ليري ساتل سوي وای نو بيادهغې ذکرکيدل په ښو او بدو کارونو کي څه لا زميت درلو دی ؟ دا فقط زموږانسانانو کوتاه فکري ده چي د خپل ځان څخه په شعر او شاعري سره مطلبونه حل کوو غافل د هغه څخه چي زموږ خدای (ج) اود هغه رسول (ص) څه وايي . هيڅ داسي حديث نسته چي هغه د قرآن شريف د مبارکو آيتونو خلاف وي . او که چيري خلګو جوړ کړي وي نو موږ مسلمانان هغه نه منو. دا ځکه چي کفري او دهري علما ْ وو تر ټولو نه ډير زموږ د دين او ايمان په ضعيف والي سره لاسونه ورکړي اوداکوښښ کوي چي خلګ د اسلام د دين څخه بيخبره وساتي . دوی پوهيږي د پروردګارعالم ويناوي او قرآن حق دی اوپه دې قرآن کي پروردګارعالم وخپلو خاصو بندګانو (مسلمانانو ته) دا وعده ورکړيده چي په آخرت کي به ورته ډير بي شماره نعمتونه وي لکه دا مبارك آيت :

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ(12) الحديد

ترجمه : هغه ورځ به ويني مومن نارينه اومومني ښځي په وړاندي چي منډې به وهي نورددوی اوپه راسته لاس کي ددوی به زيری وي په دغه ورځ کي دجنت چي ترلا ندي به بهيږي اوبه دوی به په دې جنت کي دايم وي او دايو

لوی فضل اوکامیابي ده دلته ددې مبارك آيت يوه معني زموږ اصلي هدف يعني د نراوښځي دواړو ذکر او کارکول ، عبادت کول اوهمدغه راز درب العزت واطاعت ته د دواړو دريدل او پخپله هريو ددوی فاعل کيدل مراد دی او د بله طرفه څخه دا يو برتري د مسلمانانو ده په ورځ دآخرت کي چي کافران (هغه څوك چي په قرآن عظيم الشان باندي ايمان نلري اوحضرت رسول اکرم (ص) دآخري پيغمبر په حيث نه مني) ددې ګټي څخه مستفيد نه دي . دوی دخپل لجوجيت او بې اعتنايي له امله غواړي د خلقو ذهنونه خراب کړي ، ساده لوح مسلمانان وغولوي اودګوتو په سر ورته کشمير جوړ کړي په آخره نتيجه کي دا ثابته سوه چي بغيرله کاره انسان نه خپل رزق پيداکولای سي اونه هم وجامعې ته د خدمت مصدرګرځيدلای سي ،څه اندازه ودې ته چي موږ د هغه څخه د ښواويا هم بدو افعالو اندازه ګيري وکړو .

هرهغه څوك چي د ژوندانه دکارونو څخه ليري اومفت خوره تنبل و روزل سي نو هغه به د خپل خدای (ج) رضائيت څنګه حاصل کړي لکه:

د وفالا في دي بس کړه خودغرضه * * * دخالق سره دي څه کړه چي مخلوق سره بې وکړي.

که چيري دا نارينه او ښځي پخپلوکورونو کښي واوسي اوياهم ځانونه د پروردګارعالم د خدمت څخه ګوښه کړي اوياهم د ژوندانه دندي لکه خريد او فروش توليد او تکثيرد زراعت په غاړه وانه خلي نو ښه عمل به کله پيداسي په کورکي خو بيله هغه هم هرڅوك تقريباً په صالح عمل پوري اتکا ْ لري ځکه نه د چا سره په تماس کي وي او نه هم د ژوندانه د ضرورياتو د پوره کولو د پاره د خلګو څخه بيع اوشرا ْ کوي، نو د دې مبارکو آيتو نومعني خو فقط ډيرلږ هدف ته چي عبارت د صالح عمل او ياهم بد عمل دي رسيږي اصلاً خبره داده هغه څوك چي کامل ايمان لري په خدای اود هغه په قوانينو هيڅکله د بند ګانو په حق کي تجاوز نه کوي اونه هم د بندګانو ترمنځ توپير بيله تقوي څخه راولي .

بيع وشرا ْ ، غم او ښادي ، مرګ او ژوند، جوړي اوناجوړي د انسانانو د ژوندانه بيخ او نه شليدونکی جز دی په داسي ګډ قانون کي د هرانسان وظيفه داده چي خپل حد اوحدود و پيژني اوباصلاحيته افراد بايد د جامعي د خرابوالي مخه ونيسي نه دا چي د پردي او بيګانه ملکونو څخه رسم او رواجونو ته ترجيح ورکړي اودهغو په رواجولو کي مخ کښ وي .

دادحکومت او باکفايته علماوو فرض عين دئ چي د قرآن په مطابق اود رسول الله (ص) د ارشاداتو څخه په ژوندانه کي جوړي سوي قاعدې را واخلي اود هغو تطبيق ته اولينه درجه ورکړي که نه نوهمداسي کاراوهمداسي عمل دغيراسلامي هيوا دونو د رقم څخه بعيد نه ښکاري . په داسي جامعه کي څوك حق نلري په اسلام باندي اعتراض وکړي اوياهم هغه ته ګوته ونيسي.

دریمه برخه

قاعده اوقانون:

ددې ټولومبارکوآیتونود تشریح او توضیح څخه دا ثابته کیږي چې د خیر او شرعامل ، د نیك او بدواعمالو فاعل انسان دئ . اوانسان عبارت د نراو ښځې څخه دی (مذکراومؤنث). دا څنګه کیدای سي چې انسان په بشري جامعه کې دکارکولو اشتراك ونلري خو د شر (بدعمل) فاعل وګرځي او یا هم په جامعه کې دکارکولو حق و نلري خو د صالح عمل فاعل و ګرځي موږ تردې ځایه پوري د قرآن عظیم الشان مبارك آیتونه تر پوره تشریح او توضیح لا ندي د ویونکې د پاره ولیکل او دا موثابته کړه چې ښځه اود هغې موجود دیت د قرآن پا ك د ارشاداتو سره سم د جامعې نه هیریدونکی مهم جز دی . او بیا مو په دوهمه برخه کې د ښځې اشتراك اوکارکولوزمینه پخپل استعداد سره سم تشریح او ثابته کړه او دا موهم پوره قناعت حاصل سوچې قرآن پاك دکارکولو اوعلم زده کولو مخالف نه دئ . د اجتماعي ژوند په څنګ کې یې بعضې قاعدې اومقررات وضع کړیدي چې د هغو په نه منلو کې ورته د جزا حد ټاکل سویدي ، څو په جامعه کې د اغتشاش ، سرکښی او خرابوالي مخه ونیول سي بیا موږ وکتل چې ددې قرآني آیتونو تطبیق سویدی اوکه نه ، دا مو هم واضح کړه په مثالونو سره چې د پیغمبرانو اهل بیت اودعوامو اهل بیت هر یوه خپله دنده پخپل وخت کې ترسره کړیده اوکه نه ؟ مثلاً:

که موږ د خپل وطن افغانستان جنوبي او شرقي حصه ترغورلا ندي ونیسواو یا هم ولاړ سوهلته پخپله لیدلی حال و وینو دا به راته واضح سي چې اسلام یوازې د ښهرد خلګو د پاره نه دی راغلي بلکه د عربو او عجمو د پاره یو ډول اوبیله کوم امتیازه څخه انسانان و وحدانیت ته رابولي . په همدې خاطر موږ دومره ډیرتاْ کید کوو چې د نراو ښځې ترمنځ کوم توپیر د رب العز ت د خدمت په لاره کې او یاهم د علم د زده کړي په لاره کې نسته . دلته صرف د انسان کوتاه فکري ده چې ځانته برتري ورکوي .

موږ مخ کې د خپل ګران وطن (افغانستان) د شرقي او جنوبي حصو څخه نوم واخیستئ هلته ښځه د نارینه پشان کارکوي قلبه (یوې) کوي دځنګلو څخه لرګي ماتوي اوکورته یې راوړي اوحتي داسي قبیلې هم سته چې فقط نارینه دکور څارنه کوي خوراك اوڅښاك کوي اونور ټاتي کارونه ټوله د ښځو په غاړه دي .

بله ډله زموږ د پاکي خاوري کوچیان دي . داهغه کسان دي چې په ژمي کې یوځای اوپه دوبي کی بل ځای کډه کوی د دوی ژوند همیشه سیاردی دخپلو مواشیو (پسونو او وزو) تابعداران دي ، په دې معني هرهغه چیري چې ددوی پسونوته شنې شنې دښتي اودخوراك ځړ ځایونه موجود وي او زمینه د خوراك ددې پسونو د پاره موجوده وي کډه کوي اوهلته خپلي کړدئ دروي . د دوی ښځې لکه نارینه د ژوند په ټولو برخو کې ونډه اخلي خپل ملي لباس

اواسلامي عزت نه هیروي . دا ددوی د ژوند کاراو بار دی د دوی په خوښه د دوی جامعه جوړه اوهرڅوك (نراوښځه) پخپل وس اوقدرت باندي کارکوي پخپل ټاټوبي کي پخلي د میړو لوشل اود اوبو راوړل د ښځو دنده ده . خپل دیني مضامین هم وایي اوملا ئیان هم لري اوداسلام دمقدس دین پیروانان دي چي حنفي (پاك) مذهب اود حضرت ابراهیم علیه السلام په دود او دستور باندي ولاړدي .

صرف په ښارونو کي د ژوند طریقه اودکارکولو لاري چاري دکلي یا بانډو د قوانینو سره توپیر لري . ځکه جامعه بیله اوهم بیلي غوښتني لري . په دې معني چي انجوني اوهلکان باید مکتب ته ولاړ سي ، کله چي مکتب ختم کړي بیا فاکلتي ته ځي او بلاخره د تحصیل د ختم نه وروسته په دفترونو او مدرسوکي معلمان اویا هم په شعباتو کي ماموران جوړیږي .

دکارکولوله لحاظه دغه د ښهرکلچراودکلي او بانډو کلچرکوم توپیر نلري ځکه هرڅوك پخپل استعداد اود ذهن په تکامل سره دخپل ضرورت وړ مشکلات حل کوي زمینه د ښه کارکولو او بدعمل کولو دواړوته مساعده ده ځکه چي دهیڅ نارینه په سر ښځه اودهیڅ ښځی په سرنارینه نه مقررکیږي . دواړه پخپل ذات کي دخپل قوم ، کور ، اوکلي نمایندګان دي که ښه کوي هم اوکه بدکوي هم قرآن عظیم الشان دټولو دپاره یوکتاب دي یوه معني لري او یو رنګه معلومات پکښي حل دي .

داسي نه ده چي کوچیان او باده نشینانو د پاره یوقانون وي اود ښارد خلګو د پاره بل قانون .

په قرآن عظیم الشام کي دجامعي د بهبود او فلاح په خاطر د ټولو مؤمنانو (نراوښځود پاره) یورنګه داسي ارشاد لري .

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ ﺩَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ ﺭِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ ﺭِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ ﺩَوْ آبَائِهِنَّ ﺩَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ ﺩَوْ ﺩَبْنَائِهِنَّ ﺩَوْ ﺩَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ ﺩَوْ ﺭِخْوَانِهِنَّ ﺩَوْ بَنِي ﺭِخْوَانِهِنَّ ﺩَوْ بَنِي ﺭِخْوَانِهِنَّ ﺩَوْ بَنِي ﺩَخَوَاتِهِنَّ ﺩَوْ نِسَائِهِنَّ ﺩَوْ مَا مَلَكَتْ ﺩَيْمَانُهُنَّ ﺩَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ ﺩُولِي الْﺭِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ ﺩَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِﺩَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا ﺭِلَى اللَّهِ جَمِيعًا ﺩَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ(31) النور

ترجمه: ووایه اې محمده (ص) ایماندارو ښځوته چي پټي دي کړي (له نامحرمو سرو څخه) سترګي خپلي او ښه ټینګ دي وساتي فرجونه (دسترځایونه) خپل اونه دي ښکاره کوي زینت (ښایست) خپل مګرهغه چي ښکاره کیږي (مخونه اولاسونه) او وادي چوي ټکری (پوړنۍ) خپل په ګریوانونو(ټټریي ښکاره نسي) خپلو اونه دي ښکاره کوي د ښایست ځایونه خپل وهیڅ چاته مګر د پاره د میړنو خپلو یا پلرونو خپلو د میړنو خپلو ته یا زامنوته یازامنو د میړنو خپلو ته یا وروڼوخپلو ته یازامنو د وروڼوخپلو ته یازامنو د خویندو خپلو ته یاښځوته یاهغه چاته چي مالك سویدی ښي لاسونه ددوی یاهغه تابعانوته چي نه وي خاوندان دحاجت ښځوته د سړیونه (ایزك) یا هغوهلکانوته چي نه وي

خبردوی په اسرارد ښځواو نه دي وهي دا ښځي پښې خپلي چي معلومي کړي شي هغه څه چي دوی يي پټوي له زينت (گاڼي) خپلي . دغه رنگه توبه وباسۍ تاسي والله (ج) ته ټوله اې مومنانود پاره د دې چي تاسي ښيگڼه او خلاصې ومومۍ په دارينوکي .

تفسير : د دې مشرح اوکاملوآياتونو څخه ثابته کيږي چي کفين (ورغوي) په الي ماظهرکښي داخل نه دي ځکه چي ډير دنيوي اوديني ضروريات فرائضو ادراينه دوی ودې ته اړ باسي چي ورڅخه کار واخلي لکه لاسونه که د هغوی د پټيدو حکم ورکړل سي نو ښځوته به په کار و بارکي ډير سخت ربړ او تکاليف ور وړاندي سي . برسيره پردې فقهاوو هم پرهمدغو باندي قياس کړيدئ لکه چي دغه اعضاْ مثتثني سول نو د هغو تعلقات لکه گتمۍ ، نکريزي او رانجه هم په استثناکي ومنل سي . ليکن واضح دي وي چي په الي ماظهرمنهاسره ښځوته عندالضرورت د هغواعضاوو په اظهارکښي اجازه ورکړې سويده نامحرمو سړيو ته له سره اجازه نسته چي دوی دي خامخوا دغه ښځوته وگوري يا له هغو سره دي سترگي په سترگي سي ياد دوی داعضاوو سيل دي وکړي .

تنبه : ددې مبارك آيت څخه معني دا نه ده چي و ويل سي او هير سي . دلته زموږ د ژوندانه اصلي هدف ، اصلي قانون او داصل سرنوشت تاکل دي په دې معني هرهغه وخت چي يوه ښځه وغواړي علم زده کړي اويا هم د کارد پاره ياهم د وظايفو د اجراْ کولو د پاره د باندي ووزي بايد دا په نظر کي ونيسي چي په څنگه ايجاباتو او څنگه طريقه سره کولای سي خپل د مطلب حل وکړي . ځکه د اسلام د طريقه لاره او واجبات قوانين) د نراو ښځي د پاره داسي وضع سويدي چي د يهود ، نصارا او صائبينو په خلا ف دي .

دادرې ټولني هميش داانتظارکوي چي دمسلمانانو ضعيفوالی بد بختي اوبې ايمانی ژر تر ژره رامنځ ته سي څو د الحاد اوکفري ټولني د خوشحالتيا اوآراموالی خيال اوخوب په حقيقت تبديل سي . ځکه خو رب العزت د خپلو خاصو پيروانانو (مسلمانانو) د پوهی آرامی او اطمنان په غرض مکررآياتونه تشريح او نازل کړيدي څو د مشکلا تو په وخت کي هغوی بې طاقته او بې حو صلې نسي . که چيري د لويو غمونو په گرداب کي ولويږي نو د صبر او حوصله څخه دي کار واخلي چي په دې طريقه هم د خپل پروردگار رضائيت حاصلولای سي اوهم به خپل مراد ته ور سيږي . اوکه چيري دوړوکارونو سختی او ناحل کيدل رامنځ ته سي بايد د مشوري او نورو دوستانو (مسلمانانو) په رهنمايي اوکمك سره هغه حل کړي ، څو د دښمن زړه هيڅکله داميلان پيدانه کړي چي گواکي د مسلمانانو د حالت د خرابوالي سيل بين سي. بايد يو مسلمانه ښځه اومسلمان نارينه د بهترينو اخلاقو په درلودلو سره لکه چي حضرت رسول مقبول (ص) اود هغه سرتيرو په اسلام مين يارانو دخپل اخلاق اومکمل ايمان په درلودلو دا پاك او منزه دين ترموږ پوري را ورساوه اوس پرموږ هم دا فرض ده چي دادين په کامله توگه ترآينده نسلونو پوري پاك او بيله کوچنۍ سهوي اوغلط فهمۍ سره وساتو اوبيله کمي شخصي ادعاْ اوغوښتني څخه نورونسلونو ته ټکي په ټکي ورسوو اودا سلسله د ځنځير په شان يود بله تقديم کړو .

هغه بيځايه فعاليتونه اودخود خواهۍ اغراض كوم چي دغربي ممالكو له خوا څخه صادريږي په غوراوعميقه توګه ترڅيړني لا ندي ونيسو ځکه هيڅ دښمن د بل د ښمن د پاره كمك نه كوي مګر دهغه په شكست كښي مورږ پخپله افغاني جامعه كښي په واضح اوڅرګنده توګه وينو چي په اسلام مين نارينه اوښځي دخپل دين ، مذهب ، طريقې او روا جونو په درلو دلو سره هميشه دكفري او الحادي جامعې د سترګو خارګر ځيدلي دي .

په دي ډول چي هم د باندي دكورونو (په جامعه كي دژوند د لارو چارو د سنبالولو د پاره) كاركوي اوهم د ننه په كورونو كي د خپل ټاټوبي د ښايست زمينه پخپله غاړه لري .

ترنن ورځي پوری دښمنانو ډير ي هلي ځلي وكړي چي زموږ په جامعه كي د نفاق درز واچوي د بيځايه اوغير انساني اعمالو په واسطه دمسلمانانو ذهنونه داسي كړكيچن كړي چي ګواكي دحقيقت اخبار لولي، خو د ډيري خوشحالۍ ځای دی چي زموږ په وطن مين په الاهي دين اوايمان باندي قايم مقام نر او ښځي د داسي توطئو دمخ نيوي د پاره تدابير او لا زمي طريقې اختياروي . موږ ددې مثال دګپاره د روس د وحشي نظام غوښتونكي (كمونستان) اود هغوي مستقيم تجاوزات زموږ په ګران هيواد افغانستان كښي د يادولو وړ بولو ، ځكه دافغاني مقاومت له لاسه د سقوط او بربادۍ سره مخامخ سول او داسي دعبرت درس يې واخيست لكه چي زموږ پلرونو د انګريزو امپراطوري ته وركړ او دا خيالي امپراطوري يې ورته سقوط كړه. اوس چي بعضي خود غرضه او ياهم د غرب پلورل سوي اجيران دا ادعا كوي چي ګواكي په افغانستان كي د ښځو حقوق موجود نه دي دا په دې معني نه ده چي دوی دافغاني ټولنی سپكاوی كوي بلكه ددوی هدف د اسلام د مقدس دين ضعيفوالۍ او ياهم ددې مقدس الاهي كامل قانون نيمګړتياوي چي ددوی دذهن زاينده دي وجهان (وخپل كفري هيوادونو ته) د خپل ابتكار او زحمتونو نتيجه وګڼي او وښي . حال داچي لمر په دوو ګتو نه پټ كيږي او ياهم د شب پرك په پښو باندي كه آسمان را ولويږي نه تكيه كيږي . موږ په ډيره ميړانه او ټينګ عزم سره دا پټيلي ده هغه ضعيف النفس نارينه او ښځي چي فقط پخپل ژوند كي د خپلي خوشحالۍ نه بغير بل څه نه غواړي زړونه او فكرونه ددې څخه خالي كوو چي ګواكي كولای سي د بلبل اوطوطي په شان څوخبري چي د ايمان اوعقيدي څرګندوي هم نه دي په خلګو وقبولولای سي.

موږ كامل دين ، قانون ، رواج اودسپلين لرو هيڅكله افغانانو خپل كلچرپربيګانګانو باندي نه دی خرڅ كړی بلكه دهغه محافظت يې خپله وجداني او ايماني وظيفه بللې ده .

په يوې لنډې مقايسي سره موږ كولای سو دغيراسلامي او اسلامي جامعې ترمنځ توپير د يوه باوجدانه او بې غرضه انسان و ذهن ته تقديم كړو او بيا و وايو چي قضاوت او عدالت د هغه په اختياردی . كومه يوه ډله د حقوقو درلودونكې ده اسلامي اوكه غير اسلامي ؟

))ا و ل((

په اسلامي معاشره کي هرهغه وخت چي ماشوم پيداسي دخپلي مور په غيږ کي د پوره مهربانۍ ، عفت او ناز په درلودلو سره د يوې خوا د مور د اصلي شيدو څخه په ګټه اخيستلو سره د بلي خوا لوئيږي اوددې ترڅنګ د پلار ، ورور ، خوراو نورو دوستانو په پوره پاملرني سره روزل کيږي او د محبت يوه مکمله ټوټه ګرځي .ماشوم پوهيږ ي چي زما دوستان کوم دي(

مقايسه

په غير اسلامي (کفري) ټولنه کي ماشوم د پيداکيدو سره سره په شيرخوارګاهانو کي داخليږي د نرسانواو بيګانګانو تر تربيه لا ندي روزل کيږي اکثره د مورد شيدو څخه محروم وي . د پلار، ورور،خوراو نورواقرباوو د محبت څخه کمبود .

))دوهم((

دماشوم په لوی کيدو سره په اسلا مي جامعه کي د مور، پلارورور، خوراو نورو نژدې دوستانو لکه نيکه او اناله خوا د انسانيت او اسلاميت درس او دحيوانيت څخه ليري درسونه ورښوول کيږي په دې معني چي خپل د شرم ځايونه بايد پټ کړي ، لوڅ ونه ګرځي ، د خور، ورور، پلار اومور څومره حقوق دي ورښوول کيږي اودهغه په جامعه کي ثبت اواخلاق يې په کامله توګه ترڅيرني لا ندي نيول کيږي څو ونسي کړه لای د بيګانګانو منفي رواجونه دهغه د ژوند حرکات په بله لاره و هڅوي که چيري دا درسونه په تنبهي ډول هم وي .

مقايسه

په غيراسلامي جامعه کي ماشومان دلوی کيدو سره سم د شيرخوارګاه څخه وکودکستان ته راجع کيږي چي هلته د ډول ډول کورنيود رواجونو اوعقيدوماشومانو سره يوځای لوئيږي . اوعلاوه پردې دمعلم له خوا هغه تدابير چي دحکومت د واکمنو له خوا مقررسويدي ورته ښوول کيږي هغوی (ماشومان) د شرم ، عفت اوعزت د ځايونو د پروا نه ساتلو په بنا باندي داسي تربيه کيږي چي ګواکي يو زيروح د مجبوريت پراساس باندي تر تربيي لا ندي راځي . هغوی ته د معاشري د خرابوالي (فاحشه توب)درسونه په ګوته کيږي د مور،خو ر، ورور او پلار حقوق پخپلو قوانينو کي نلري بلکه داسي مفکوره او لاري ورته ښوول کيږي چي هغه دآّزادي فضاْ لوی کيدل دي.

)انسان بايد ترقيد او مقرراتو لا ندي لوی نسي(. هغه د وحدانيت درسونه چي الله پاك په قرآّن عظيم الشان کي د ماشومانو د تربيي د پاره موړته د حضرت محمد (ص) په واسطه تشريح کړيدي اود جامعي څخه يې د شراو فساد دليري کولو د پاره لکه زنا ، لواط شراب خوري او نورقبيح اعمال د قاعده او قانون په واسطه ښودلي څو دوړکوالي څخه په ذهن کي ثبت او ولويږي نه ښوول کيږي په دې معني : انسان دفطرت اوخپلي آّزادۍ په چوکاټ کي بايد

و روزل سي هغه باید سرزنش نسي اود هغه دمغز د ناارامولي سببونه که څه هم د هغه دآینده د بد ژوند سرنوشت ښکاره کوي و نه ویل سي او یا هم فراهم نسي

))دریم((

په اسلامي ټولنه کي دماشوم تربیه اودهغه حرکات دعمر تر معیني اندازې (بلوغیت) پوري دمور ، پلار، خور، ورور، نیکه اوانااله خوا په پوره اوکامله توګه ترغورلا ندي نیول کیږي دا ځکه چي ماشوم دکامل عقل اومنطق په نه درلودلو سره کیدای سي د حقیقت څخه منحرف سي .

کله چي دکبریت (بلوغ) مرحلي ته ورسیږي نو د مورپلار خور ورور نیکه او انا مکمله څیړنه او لارښوونه ترډیري اندازې پوري ختمیږي او زلمیان د الا هي قوانینو په لارښووني سره تاْ دیب کیږي د ماشوم والي ددورې څخه ترلوی والي پوري مسجد اومکتب ته داخلیږي اودکبریت په دوره کي ورته داسي ویل کیږي ((اوس دي واك اواختیارخپل دی ستانه رب العزت ستا دګناهونو سوال کوي اودګناهونو د ارتکاب په واسطه به درته سرزنش درکوي)) اود جامعي دروند پیټی چي عبارت دعزت نفس څخه دی د اولني شرط په حیث ورته په ګوته کیږي کیدای سي دا قوانین د عمر په 14یا15 کلنۍ کي وي . خوباید په یاد وساتو چي دمځکي د جغرافیایي حالت په نیولو سره ددیی عمرد اندازیی ډیروالي اوکموالي هیرنه کړو .

مقایسه

په غیراسلامي ټولنه کي خلګ په یوه دیموکراتیکه فضاْ کي د عزت نفس او شرم څخه لیري تربیه او تر18کلنۍ پوري د حکومت په اداري پوري مربوط احکامو لا ندي روزل کیږي په خلاف د دې چي د یوه انسان او حیوان ترمنځ تربیه باید په کومو حالا تو کښي او په کومو خواصو کښي تر مطالعي لا ندي ونیول سي ادامه لري . د ماشوم میلان دغیر انساني اخلاقو وخواته دهمدې دورې څخه شروع کیږي . د بلوغ یاد18 کلني دورې څخه وروسته خود مختاره او په کامله توګه د مور او پلار څخه جدا ژوند باندي اتکاْ لري.

))څلورم((

په اسلامي معاشره کي هغه وخت چي انسان و بلوغ یا سالم والي ته ورسیدی نو د جامعي د تکثیر د پاره و نکاح ته ضرورت لري دا نکاح که په شخصي رضا ئیت او یا هم په اجتماعي رضائیت باندي وي د قبول وړده.

(که د مور پلار په خوښه وي اوکه پخپله دهلك یا انجلۍ) نکاح انسان د نفسي خواهشاتو دغریضې څخه چي په نا جائیزصورت باید انجام سي را باسي او خپل واك پخپل کور کښي ورته مصرف کوي او بیا بیا دا نکاح نه تجدیده کیږي بلکه د مرگ ترساعته د ژوندانه د اړیکو یوځای والئ دهمدې نکاح په واسطه دوامداره کیږي . او دا اړیکي نه شلیدونکي دي احیاناً که دکورنۍ یا جامعي مفسد کیدل را منځ ته سي نو په ډیرنرم او احسان سره طلاق واقع کیږي . لکه چي پروردگار عالم هم په دې باره کي داسي ارشاد لري.

اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْتَسْرِيْحٌ بِاِحْسَانَ .228البقره

حقیقي طلاق تردرو مرحلو وروسته واقع کیږي هرمسلمان دپاره دا لا زمه ده چي د طلاق په وخت کي دعدل انصاف احسان او پوره قضاوت څخه کار واخلي .ددې بحث داخلیدل دلته نسته په نوروکتابونوکي موږ په دې باره کي مفصل بیان اوتشریحات لرو .

نوټ : ددې خبري یاد باید وساتو چي نکاح په هغه صورت کي تجدیده کیږي چي خدای مه کړه ښځه د میړه د اجازې نه بغیر د داسي کار په اقدام لاس پوري کړي چي میړه ورته د طلاق جواب ایښي وي . په دې باره کي د طلاق قاعده اوقانون باید وویل سي.

مقایسه

په غیراسلامي جامعه کښي دا ضرورنه ده چي د ژوند تراّخره پوري میړه اوماندینه یو دبله سره ژوند وکړي همیشه تریوې معیني مودې پوري ژوندکوي او بیاطلاق اخلي . که څه هم دا کار د ژوند په سلسله کي څو کرته تکرارسي د عیب او شرم خبره نه ده . اوکه په شهواني رضا سره د بیگانه و خواته میلان هم ولري کومه گناه یاشرم نه دئ .

))پنځم((

په اسلامي جامعه کي نارینه مجبوره دي دکورکهول ټول ضروریات پوره کاندي ولي ښځي ته داحق ورکړي سویدي که پخپله خوښه کارنه کوي باید په کورکي کښیني وخوري او وڅکي . د پلارمیراث هم واخلي او د میړه ترمرگ وروسته د میړه په میراث کي اتمه برخه هم خپل حق وگرځوي چي دا کار ورته اسلامي شریعت په حق ورکړیدی . او دایي هم اضافه حق دی چي د نکاح په وخت کي خپل حق مهر و خپل ځانته کښیږدي او هیڅ چاته یې ورنکړي .

مقایسه

په غیراسلامي جامعه کي دومرزیاد امتیازات نسته د ښځي د پاره .

))شپږم((

په اسلامي جامعه کي د ښځي قدراوعزت په هرڅومره کي چي دکبریت (سپین سروالي) سن ته رسیږي ډیریږي . دکورکهول چارواکي اواختیار، دپیسو خرڅ اوسپما ، وهلکانوته واده کول د مړي او ژوندي په حق کي (خیرات ، ذکات ، صدقه) اواکثره امتیازات د ښځي په اختیار کي راځي او د مرګ ترساعته هغې ته مور ، انا اوکه د دولت شته والی ډیر سي او حج ته ولاړه سي د بي بي حاجي(اجانۍ) په نوم سره یادیږي . په کور، کلي اوکوڅه کي د قدر وړ شخصیت ګرځي .

مقایسه

په غیراسلامي جامعه کي دا امتیاز بل کل نه لیدل کیږي ځکه د اقتصاد موضوع او یاهم بزنس د ځوانۍ نه شروع اود خود خواهۍ غریضه د ماشوم والي نه په میراث اخلي ځکه خو په یوه میږه باندي اکتفاْ نه کوي اوژوند خوشحالي بولي نه عزت اولادونه هم پخپل کوراود والدینو په حقوق باندي نه تربیه کیږي بلکه د18 کلنۍ نه وروسته د یوې پرندې په شکل الووزي اوخپل ځانته جدا کور جوړوي اکثره دولت دسپین سرو اوسپین ږیرو د پاره دارالمساکین جوړوي (دارالحفاظ) لکه ماشومانو ته چي کودکستان جوړوي ددې خپلو زړو نارینه وو او ښځو د پاره هم داسي ځایونه جوړوي څو دا ناتوانه انسانان وکولای سي هلته خپل آّخرنی ژوند په یوازي والي کي تیر کړي داځکه چي دا زاړه د جامعې څخه وزي څوك ورسره خبري نه کوي خصوصاً ځوانه طبقه . اوځني يې بیادشتو په صورت کي پخپلو کورونو کي اوسیږي د ځان دیوازي والي د پاره حیوانات (سپی ، پشي) او نورساتي او خپله مشغولا پرې کوي .

))اووم((

انسان چي یوجلیل القدرمخلوق دی او پروردګار ورته دکرامت لرونکی لقب ورکړیدی سربیره پردې چي دانسان درجه يې په ټولوکائناتو باندي لوړه ساتلي ده په دې خاطر چي انسان په انسانیت اوحمیده اخلاقو ښه ښکاریږي. حیوان چي د شعور درلودونکی ولي سالم عقل څخه کمبود دی د حیوانیت په چوکاټ کي د انسان دخدمت د پاره مقررسویدی . په همدې منظورپه اسلامي ټولنه کي فحشا چي د جامعي بد بختي او فساداچولو زمینه برابروي د نسل د خرابوالي او جدل باعث ګرځي بده ګڼل سویده اومرتکب يې د نکاح درلودلوپه صورت کي په رجم سره پوهولی دی او ددې لاري همنوعان يې سره دهمدغه رنګه افعالو هم خلاف دانسانیت اوجامعې ګڼلي دي چي د اجراْ په صورت کي مرتکب ته سزا ورکول کیږي . څود انسان اوحیوان فرق وسي . ځکه حیوانات هم بیله شرم اوحیا

ځخه په هرځای او هروخت کي خپل نفساني خواهشات پوره کوي او بيله دې نه چي د نورو دليدلو اوخنديدلو سبب ګرځي ځان خوشحاله ساتي .

مقايسه

غيراسلامي ټولنه ددې قوانينو ځخه معاف ده د رضا په وخت کي هرچيري په هره تفريح ګاه ، پارك ، حوض آّب بازي ، سيندونو يا بحرونو په څنډو اوحتي په جاده کي د خپل نفسي اغراضو د ارضاع د پاره زمينه مساعده بولي بيله مسئوليته په ډيره بې پروايي کي خپل اعمال ښکاره کوي او زنانه هم په لوڅ اومکمله بې حيايي کي د ښهرونو اوکوڅو په شاوخوا کي ليدل کيږي چي دا کار د انسان اوانسانيت درجه د حيواناتو په مقابل کي راکښته کوي.

))اتم((

په اسلامي ټولنه کي دنارينه ياښځي مرګ په ډيره عذادارۍ سره ترسره کيږي اوحتي اضافي اخراجات هم په ځان منل کيږي خودخپل مړي بې قدري په ځان نه مني په دې معني چي ځوك ونه وايي ((مړي يي بې قدره وګنی)) اوکله چي نارينه مړسي نوښځه د خپل ميړه داحترام په خاطرترڅلورميا شتواولسو ورځو پوري نه دچا سره نکاح تړي اونه هم بهر ته د وتلو کوښښ کوي چي دې کارته عده ويل کيږي . داکار د جامعه دسالم والي د پاره دی ترڅو په دې څلورو مياشتواو لسو ورځوکي معلومه سي آّيا حامله داره سويده اوکه نه ؟ اودا کار په الاهي فرمان سره سويدی . په دې خاطرچي داولاد په سرجګړه رامنځ ته نسي .

*مقايسه *

غيراسلامي جامعه ددومره لوی اوعظيم کاردروندوالی پخپلو اوړو باندي نه اچوي او نه هم يود بل احترام ته په دې اندازه قايل دي (ميړه اوماندينه)

))نهم((

.1علاوه پردې ټولوامتيازاتو نارينه د ښځي د نکاح ترلو په وخت کي په نامه د حق مهر قبلول کوي اولکه مخ کي چي وويل سول دامهرددې ښځي خپل شخصي مال دئ.

:2دميړه په مال کي اتمه حصه پس له مرګه دميړه حق لري

:3ښځه حق لري په کورکي کښيني اودباندي کارونه کړي.

:4دکورخرڅ اوجامې تهيه کول دکورداسباب سره د ښځي حق نه دی .

:5دپلارپه ميراث کي دوې خويندي ديوه وروږحق لري .

مقايسه

حال داچي داسي اکثره امتيازات په غير اسلامي جامعه کي نه ليدل کيږي.

اوس به بيرته راوګرځو خپل اصلي هدف ته چي هغه دجامعي د ترتيب ، تنظيم اومقرراتومنل اوقبول سوي ايجابات دي .

قانون

لمړی هرهغه څوك چي دمسلمانانو په منځ کي بيځايه تبليغ کوي ، نفاق اچوي ،بهتان وايي اوياهم دخپل نفسي خواهشاتو په مبنا باندي ولاړ قوانين وضع کوي په دې خاطر چي دمسلمانانو نوم بد کړي پرور دګارعالم ورته داسي جزاټاکلي ده.

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آَمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآَخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ(19)النور

ترجمه : هغه کسان چي خوښوي څو خپره سي د فاحشه توب او بدنامۍ خبره په حق د هغو کسانو کي چي ايمان يي راوړی دئ سته ددغو کسانو د پاره عذاب درد ناکه په دنياکي اوپه آخرت کي اوالله (ج) ښه عالم دئ اوتاسي نه پوهيږئ.

تفسير:هرهغه څوك چي خپل شخصي اغراض په کاراچوي اويا هم په غير شعوري توګه داسي نامناسب کارونه کوي چي هغه دمسلمانانو دجامعې عزت اوحقانيت ته صدمه رسوي دا دواړه حالتونه د پروردګارعالم د قهراوغصه سبب ګرځي هغوی ته په ژوندانه کي هم ذليل والی او په آخرت کي هم عذاب ورکوي . داځکه چي انسان بايد دانسانيت اوحقيقت تر شعارلا ندي ژوند وکړي (درواغ ، تهمت ، ملنډې ، بهتان ،غيبت اوپه سپکه سترګه کتل) دانسان د پاره عالي شخصيت نه تعين کوي . داکارونه دهغه چا د خوا څخه عملي کيږي چي پخپل نفس باندي کامل قدرت نلري (ضعيف النفس) وي ځکه خوداسي انسانان دخپل شخصي ژوند د رفاه په عوض د بد بختۍ وسائل پخپله پيداکوي او بيا په هغه ګرداّب کي خپل ځان اچوي . موږدلته په ډاګه ويلاي سو.

هرهغه څوك چي مسلمان نارينه اومسلماني ښځي اوياهم ځوان نارينه اوځواني ښځي اوياهم ماشومان هلكان اوماشوماني انجوني دعلم او پوهي له لياري منع كوي اودخلقو په ذهن كي داسي بيځايه افترا ګاني اچوي چي ګواكي د دي علم په واسطه جامعه خرابه كيداى سي او ياهم د نني ورځي علوم دكفر او الحاد باعث ګرځي ، دا په حقيقت كي هغه بدعتونه او بد ګمانونه دي چي پخپله دكومي غريضي او ياهم شخصي عناد كوتاه فكري ښكاره كوي په همدې سبب بيله مسئوليته څخه خپلي بيځايه نظريې وړاندي كوي او په دې عقيده نلري چي پروردګارعالم د ښو او بدو مالك دى جزا د نيكيو او سزا د بديو فقط د هغه په قدرت كي ده د مقرراتو د پاره يې مختلف قوانين وضع كړيدي دهغواجرائاتو د په نظر كي نه نيولو سره كيداى سي د پروردګارعالم په قهراوغضب سره برخه واخلي .

په دې صورت كي به ملامتيا په شخص باندي ولويږي .

موږ دلته يوه لنډه كيسه دحضرت بي بي فاطمه الزهرا د ژوند څخه را نقلوو چي زموږ د مشهور اوپيژندل سوي روحاني شهيد الحاج عبدالرب اخوند زاده له خولي څخه دبي بي فاطمه الزهرا د زيږيدني په ياد بود يې د ده پخله جامع جومات كي وكړه او زموږ سره په نوار كي ثبت پرته ده (پاتي ده) را نقل كوو .

))وايي يوه ورځ حضرت حسن اوحضرت حسين رضي الله تعالي عنهم وږي اودخپل مور څخه يي د ډوډۍ سوال وكړ.

بي بي فاطمه الزهرا چي دحضرت محمد مصطفي (ص) لور او د حضرت علي كرم الله وجههُ منكوحه وه په داسي حالت كي ژوند كاوه چي اكثره به د لوږي ويده كيدل ، په ټوټو پوړنى اوكالي به يې په ځان كي وه څرنګه چي داد پيغمبر اهل بيت وه او پيغمبر بيله الله (ج) نه ددنيا طمع هيڅ نه لرله اونه يې هم د دنياسره علاقه درلودل او نه يې هم په كوركي څه درلودل چي داّينده غم په وخوري .ځكه خو بي بي هم دخپل پلار پشان خالي لاس اوخالي ديګدان ژوند كاوه . د ډوډۍ د پيداكيدلو د پاره د قريشو او نورو كفارو دروازوته و دريدل څو د غنمو د ميچن كولو او ياهم كالي پرې منځلو په عوض كي مزد واخلي اوخپل معاشي په وكړي .

په دې ورځوكي كفارو ټولو په ګډه تعهد كړى وو چي نور به ومسلمانانو ته دكاركولو زمينه نه مساعده كوو اودوى به پريږدو چي دلوږي مړه سي. خير پس له ډيرو ګرځيدو راګرځيدو ناكامه اومحرومه دكار د پيداكيدلو څخه كورته په تش لاس راغله. دلته دوه واړه ماشومان په ژړاسر دي او ډوډۍ غواړي . بي بي په دې ورځ ډيره دلتنګه سوه حضرت علي هم چيري دغزا د پاره تللى ووپه كوركي يوازي وه خوني ته ولاړه او دوه ركعته لمونځ يې وكړ او پروردګارته په ژړاسوه اوداسي وويل. ((اې پروردګاره ؛ نه كارسته نه ډوډۍ سته يادا ماشومان ماړه كه يايې درواخله)) . يعني مړه يې كه . دا ورځ ډيره استثنايي ورځ وه چي بي بي د ډيره درده څخه په ژړا او افسوس دا جمله ترخولې و ايسته .

ويل کيږي چي د بي بي په ژړا سره عرش عظيم په لړزه راغی اود پرور دگارعالم ټول کائنات متحيرسوه رب الجليل حضرت جبرائيل عليه السلام ته امر وکړ چي ورسه پيغمبر خبرکړه .

جبرائيل عليه السلام وحضرت اخيرالزمان محمد هاشمي ته راکښته سو او ورته وې فرمايل ((يارسول الله عرش په لړزه راغلی دی کائنات ټوله متحير دي بي بي فاطمه الزهرا په ژړاده)) کله چي حضرت رسول مقبول په خبرسو په منډه منډهْ راغیځکه د خيراو برکت سمبول د مهرباني او دوستی ايجاد کوونکی دمځکي پرمخ ګڼل سوی بشرد دي خبري په اوريدلو سره پوه سو چي کومه واقعه پيښه سويده راغی وې ليدل چي دحسن اوحسين په مخ کي دطعام نه ډك دسترخوان پروت دی نو رسول مقبول دا حالت غير عادي وليدی پوښتنه يې وکړه داڅه دي اوڅه وينم ؟ بي بي فاطمه ورته وويل ((داداالله ج داد دی لکه په قرآن عظيم الشان کي چي پروردگارعالم فرمايي.

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَامَرْيَمُ ۮَنَّى لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۮِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ(37) العمران

ترجمه : هغه وخت چي داخل سو(دمريمي وکوټي ته) زکريا عليه السلام نو پيداېي کړه (وي ليدل) دمريمي سره هغه رزق چي دوخت په حساب کي نه پيداکيدی وې ويل اې مريمي زه وينم تالره دا؟ هغې و ويل دا ټوله د جانبه د خدای تعالي (ج) څخه دي په تحقيق سره پروردگارعالم روزي ورکوي هغه چاته چي خوښه يې سي بيله حسابه.

رسول الله (ص) وفرمايل : څه دي وکړه او ولي دي و ژړل ؟ بي بي فاطمه ورته قصه وکړه حضرت رسول مقبول چي د اخلاقو او مهربانيو يوه ټوټه وه پخپله وينا باندي داسي پوه کړه يافاطمه : نوربه دخپلو اولادونو دپاره نه ژاړې ته به زما دامت دبخښني د پاره ژاړې څو الله پاك هغوی را وبخښي اوگناهونه يې معاف کړي . صدق الله وصدق رسولهُ .

قربان ترداسي رسول.

موږ دلته داقصه دافسانې ياوخت د ضائع کيدلو د پاره ونه کړه بلکه دامو په دې خاطر بيان کړه چي داسلام ارشاداتواوهغه حقيقت ته متوجه سو دغلط فهمی اوبيهوده گويي څخه صرف نظر وکړوداسلام سترلارښود حضرت محمد (ص) خپله لور د نفسي خواهشاتو دارضاع څخه منع کړه ځکه نفسي خواهشات نسي کولای د حقيقت ځای ونيسي په خوله خبري دهرچا په وس اوقدرت کي سته خو د هغو عملي کول د يوه لايق او مدبره انسان له لاسه د پوره کيدو امکان لري . اول د بي بي د پاره دا درس ور زده کړي سو چي ترفردي غوښتني اجتماعي غوښتني بهتره دي . دوهم خاندان د محمد (ص) او خاندان د ايمان (مسلمانان) بايد هميش د اخلاقو صبر او حوصلې نمايندگان وي نه داچي د شيطان د رضا د حاصلو لو د پاره خپل نفسي خواهشات بهتره اومقدم وګڼي .

دایوه لنډه تحفه زموږ د ټولو مسلمانانو د پاره یو دعبرت درس د انسانیت اومحبت سرچشمه ګرځیدلای سي . دقصرونو او هوټلونو د تالارونو څخه د انسانیت اواسلامیت آوازونه دامعني لري لکه په باغ وحش کي دپنجرو ترشاه دحیواناتو نعرېاومستي اوس چي موږ ته ثابته سوه په مکرروآیاتونو ، دلیلونو اوقصو سره چي علم برتره ترعبادت دی نود بیاتازه کولو د پاردقرآن عظیم الشان لمړي سیپاره ته ځو اودا آیتونه چي فقط معني يې موږ ليکو را اخلو ځکه چي د ويونکي د پاره بهترين دلیل ګرځیدلای سي.

کله چي الله پاك وويل ملا ئکوته زه پیدا پیداکونکی یم په مځکه کي د یوه خلیفه(انسان) نو ملا ئکوپه جواب کي ورته وفرمایل . پاکي دي وي تالره موږ ستا تسبيح وایو .ملا ئکو چي دانسان څخه مخکي پیریانان لیدلي وه هغوی په مځکه کي حکومت کاوه بدعملونه يې کول اویود بله يې وژنه کول نوځکه يې ورب العزت ته داسي وړاندیز وکړ چي ګواکي انسان به هم ويني تويوي اونافرماني به کوي ولي رب العالمين ورته وفرمايل . په هغه څه چي زه پوهيږم تاسي نه پوهيږي .)) آدم عليه السلام خلق سو اودژوندانه دسمون ټوله لاري چاري ور وښوولي سوې بیا يې ملا ئکو ته وويل ورسې اود آدم څخه تپوسونه وکړی ملا ئکو چي دعبادت نه بل څه نه زده وه اونه يې لیدلي وه نو د آدم عليه السلام څخه پوښتني وکړې او هغه ټوله جوابونه ورته وويل نو ملا ئکي ټوله حیرانه پاته سوې د پروردګارعالم پرقول او وینا باندي يې اقرار وکړاو پوه سوه چي پروردګارعالم ترموږ لوړ مخلوق پیدا کړیدی اوهم يې وهغوي ته کرامت ورکړیدی لکه چي قرآن ددې خبري تا ئید داسي کوي ((وکرمنا بني آدم. ((

دلته زموږ هدف ددې جملو څخه معلوم اوثابت سو چي علم برتره تر عبادت دی . عبادت شخصي ګټه ده اوعلم دانسانانو د پاره خدمت دی . دعلم په واسطه دالله پیژندنه منځ ته راځي هغه څوك چي الله نه پیژني اویا د هغه په احکاموباندي اعتماد اوعقیده نلري او یياهم د هغه په احکامو کي سستي کوي یوې خواته ، اوهغه څوك چي درب العزت وحدانیت مني اودهغه وبندګانو ته دنیکي لاري ښوونه کوي اوپه دې لاره کي زحمتونه اوربړونه ګالي اوځان خاص دالله د رضا دپاره وقف کوي بله خوا، آیادادواړه سره برابردي ؟

نه : هیڅکله سره برابرنه دي . پروردګارعالم هم په دې باره کي داسي فرمايي قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (الزمر 9 آیت)

ترجمه : ووایه یارسول الله آیابرابر دي هغه کسان چي علم لري اوهغه کسان چي علم نلري ؟

تفسير : داچي پروردګارعالم دعلم درجه ډیره کړې ده عالم يې تربې علمه برتره بللی دی اوموږ هم دعلم درجه لوړه بولو نو

څنګه دیوه انسان دبې علمی وسایل اوزمینه برابروو اوپه دې لاره کي بيا د بيځایه د لا ئيلو په وړاندیز باندي ټینګارکوو . حال داچي پروردګارعالم ښځه د نارینه د پاره داسي ګڼلي ده لکه دسړي د پاره لباس وګوري هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَدَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ (187) البقره

ترجمه : دغه ښځي لباس دي ستاسي د پاره اوتاسي لباس يي ددې ښځو دپاره . آياداسي انسان سته چي خپل لباس د ځانه څخه وباسی او بيا ځانته عاقل ووايي ؟

ددي ټولوبې علميومسوْ ليت د وخت د حاکمانوپه غاړه دی.

تمت با الخير

لمړی ټوك